

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Strokovni sodelavec za zavarovalništvo

VPLIV ZAVAROVALNICE NA SIVO EKONOMIJO

Kandidatka: Stanislava Čosič Izlakar

Mentor: mag. Dejan Kos, univ. dipl. inž. tehnol. prom.

Lektorica: Ana Peklenik, prof.

Kranj, maj 2014

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju mag. Dejanu Kosu za vso pomoč in usmerjanje pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvala gre tudi lektorici Ani Peklenik, prof., ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

Iskreno pa se zahvaljujem tudi svoji družini, ki mi je v času študija stala ob strani in me spodbujala.

IZJAVA

»Študentka Stanislava Čosič Izlakar izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Dejana Kosa.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Slovar besedo zavarovanje opredeljuje kot varnost pred določenim dogodkom. Človek že od samega začetka na različne načine skuša varovati svoje premoženje pred različnimi nevarnostmi. Pomembno pa ni le varovanje lastnega premoženja, temveč tudi skrb za vzdrževanje njegove vrednosti.

Namen diplomskega dela je prikazati, da je »siva ekonomija« problem na področju zavarovalništva, ki se ga ljudje zavedajo.

Na osnovi prijave in obdelave škodnega primera smo poskušali predstaviti različne načine ravnanja v primeru obračuna in izplačila škodnega primera.

Prikazali smo konkretne ukrepe za omejitev »sive ekonomije«, ki je povezana z goljufijami v zavarovalništvu. Ugotovili smo, da bi z upoštevanjem ustrezne zakonodaje ter s podporo informacijske tehnologije omejili pojav »sive ekonomije« v zavarovalništvu. Spremenili bi tudi prepričanje in ravnanje ljudi, k temu pa bi v veliki meri lahko prispevala tudi zavarovalnica s seznanjanjem o negativnih posledicah »sive ekonomije«.

KLJUČNE BESEDE

- zavarovalništvo
- zavarovalnice na slovenskem trgu
- prijava in obdelava škodnega primera
- načini izplačila škodnega primera
- siva ekonomija

ABSTRACT

In the dictionary, the word insurance is defined as safety from certain events. From the very beginning one is in various ways trying to protect its own assets from different risks. Not only protection of one's own asset but also taking care for maintaining its value is important.

The object of the thesis is to show that grey economy represents an issue in the field of insurance, which people are not aware of.

Based on the notification of loss event and its processing, various ways of acting in the occurrence of loss event assessment and payment are presented.

Concrete measures for limiting grey economy related to insurance frauds are presented. It was determined that by complying with the suitable legislation and with the support of informational technology, grey economy in insurance could be limited. Furthermore, people's belief and behaviour would change, to which an insurance company could also contribute with informing on negative consequences of grey economy.

KEYWORDS

- insurance
- insurance company in Slovenian
- notification and processing of loss event
- methods of loss event payment
- grey economy

Kazalo vsebine

1	UVOD	1
1.1	Predstavitev problema.....	1
1.2	Cilji diplomske naloge	1
1.3	Predpostavke in omejitve	1
1.4	Metode dela	2
2	ZAVAROVALNIŠTVO	2
2.1	Splošno o zavarovalništvu.....	2
2.2	Osnovni pojmi o zavarovanju	5
2.2.1	Stranke zavarovalne pogodbe in drugi osnovni pojmi.....	5
2.2.2	Trajanje zavarovanja	7
3	ZAVAROVALNIŠTVO NA SLOVENSKEM	8
3.1	Zavarovalnica Triglav	9
3.2	Adriatic Slovenica d.d.....	16
3.3	Zavarovalnica Maribor d.d.....	19
4	PROCES IZVAJANJA REŠEVANJA KASKO ŠKOD	22
4.1	Postopek prijave škodnega primera	22
4.2	Postopek obdelave škodnega primera	22
4.3	Postopek likvidacije škodnega primera.....	23
5	POJAV SIVE EKONOMIJE PRI ŠKODNEM PRIMERU V ZAVAROVALNIŠTVU.....	25
5.1	Splošno o sivi ekonomiji na slovenskem trgu	25
5.2	Siva ekonomija pri opisanem škodnem primeru	26
6	PREDSTAVITEV IN ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV.....	28
6.1	Predstavitev ankete.....	28
6.2	Analiza anketnih vprašalnikov	28
7	ZAKLJUČEK	40
	VIRI IN LITERATURA	41
	PRILOGA	44

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Najpomembnejši predpis slovenskega zavarovalnega prava</i>	4
<i>Slika 2: Tržni delež zavarovalnic</i>	9
<i>Slika 3: Zavarovalnica Triglav, d.d.</i>	9
<i>Slika 4: Sedež Zavarovalnice Triglav, d.d.</i>	11
<i>Slika 5: Premoženjska zavarovanja</i>	12
<i>Slika 6: Sedež Adriatic Slovenice d.d.</i>	17
<i>Slika 7: Sedež Zavarovalnice Maribor</i>	20
<i>Slika 8: Projekt siva ekonomija</i>	26

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Spol anketirancev</i>	28
<i>Tabela 2: Starostna skupina</i>	29
<i>Tabela 3: Formalna izobrazba</i>	30
<i>Tabela 4: Trenutni status</i>	31
<i>Tabela 5: Mesečni dohodek</i>	32
<i>Tabela 6: Primeri sive ekonomije</i>	33
<i>Tabela 7: Sodelovanje pri sivi ekonomiji</i>	34
<i>Tabela 8: Primernost pavšalnega izplačila zavarovalnine oziroma odškodnine</i>	35
<i>Tabela 9: Neizdajanje računa za opravljeno storitev</i>	36
<i>Tabela 10: Posledice ukinitve pavšalnega izplačila zavarovalnine oziroma odškodnine</i>	38
<i>Tabela 11: Zamenjava zavarovalnice</i>	39

KAZALO GRAFOV

<i>Graf 1: Tržni delež Zavarovalnice Triglav</i>	10
<i>Graf 2: Spol anketirancev</i>	29
<i>Graf 3: Starost anketirancev</i>	30
<i>Graf 4: Stopnja izobrazbe</i>	31
<i>Graf 5: Kakšen je vaš trenutni status?</i>	32
<i>Graf 6: Mesečni dohodek</i>	33
<i>Graf 7: Kaj je za vas "siva ekonomija"?</i>	34
<i>Graf 8: Se zavedate, da zaradi sodelovanja pri "sivi ekonomiji" podpirate slabšo rast države ter vplivate na standard prebivalstva (posledično zato država vlaga manj v infrastrukturo, šolstvo ...)?</i>	35
<i>Graf 9: Imate škodni primer iz avtomobilskega zavarovanja pri zavarovalnici – poškodba vozila. Se vam zdi primerno, da prejmete pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine, vendar pa vozila ne popravite?</i>	36
<i>Graf 10: Vozilo popravite pri izvajalcu storitve popravila, ta pa vam po predhodnem dogovoru ne izda računa. Se vam zdi takšen način poslovanja primeren?</i>	37
<i>Graf 11: Zavarovalnica ukine možnost obračuna škode pavšalno (po ocenitvi) za vozila, pri katerih je smotrno popravilo, ter vam ponudi popravilo vozila pri uradnem servisu, ki vam za to storitev izda račun. Označite dejstva, s katerimi se strinjate.</i>	38

Graf 12: Ali bi zamenjali zavarovalnico, če vaša zavarovalnica ukine pavšalno izplačilo zavarovalnin oz. odškodnin za poškodovana vozila?.....39

KRATICE IN AKRONIMI

RS – Republika Slovenija

d.d. – delniška družba

d.o.o. – družba z omejeno odgovornostjo

ddv – davek na dodano vrednost

BDP – bruto domači proizvod

AS – Adriatic Slovenica

ZM – Zavarovalnica Maribor

1 UVOD

1.1 *Predstavitve problema*

V diplomski nalogi želimo predstaviti proces izvajanja reševanja kasko škod v škodnem centru Zavarovalnice X. Osredotočiti se želimo na sam postopek prijave kasko škode, načine likvidacije in pojav »sive ekonomije« pri škodnem primeru.

Opažamo, da se je »siva ekonomija« razširila na vsa področja, tudi zavarovalništvo ni nobena izjema. Menimo, da se ljudje dobro zavedajo pojava in pomena »sive ekonomije«, vendar pa niso seznanjeni z negativnimi posledicami, ki jih ima omenjeni pojav.

Domnevamo, da bi se z večjo angažiranostjo zavarovalnic, Slovenskega zavarovalnega združenja ter Davčne uprave RS bistveno pripomoglo k zaježitvi širjenja »sive ekonomije« v zavarovalništvu.

1.2 *Cilji diplomske naloge*

Cilj diplomske naloge je podrobno opredeliti pojme, povezane z zavarovalništvom in predstaviti tri največje zavarovalnice, katere imajo med svojim naborom zavarovanj tudi avtomobilska zavarovanja. Najbolj se bomo osredotočili na opis in razlago procesa reševanja kasko škod.

Z raziskavo bomo skušali ugotoviti, v kolikšni meri se ljudje zavedajo sive ekonomije, ki je vse pogostejši pojav. Poskusili pa bomo najti tudi morebitne ukrepe, ki bi zmanjšali oziroma izkoreninili sivo ekonomijo pri pavšalnem izplačilu škod.

1.3 *Predpostavke in omejitve*

Zaradi pojava »sive ekonomije« v zavarovalništvu pri pavšalnem izplačilu zavarovalnin oziroma odškodnin, kjer ni povratnih informacij, kaj ljudje storijo z izplačanim pavšalnim zneskom, predpostavljamo, da bi z omejitvijo takšnega izplačila zmanjšali pojav »sive ekonomije«. Ljudem bi namesto pavšalnega izplačila ponudili drugačno rešitev oziroma sanacijo poškodovanega vozila.

Menimo, da bo edina omejitev pri izdelavi diplomske naloge ta, da vsi anketiranci ne bodo uspešno rešili anketnih vprašanj oziroma ne bodo pripravljeni sodelovati v anketi.

Omejuje nas tudi pridobitev soglasja s strani zavarovalnic za katerega se ne bomo odločili, temveč bomo predstavili prijavo in obdelavo škodnega primera v Zavarovalnici X, saj je način postopka približno enak pri vseh zavarovalnicah.

1.4 Metode dela

Pri izdelavi diplomske naloge bomo uporabili več metodoloških pristopov. V teoretičnem delu se bomo ukvarjali z zbiranjem virov, preučevanjem strokovne literature, povzemanjem tujih in slovenskih avtorjev ter analizo člankov in preučevanjem spletnih virov.

V drugem delu diplomske naloge bomo uporabili anketni vprašalnik, s pomočjo katerega bomo pridobili pomembne podatke za nadaljnje analiziranje v zvezi s pojavom sive ekonomije v zavarovalništvu.

2 ZAVAROVALNIŠTVO

Zavarovalništvo je pomembna zavarovalna panoga, saj v gospodarskem smislu predstavlja pomemben delež BDP vsake države v razvoju oziroma razvite države. V osnovi gre pri zavarovanju za prevzem bremena tveganja materialne, ekonomske ali osebne izgube na zavarovalnico. Predajnik rizika oziroma zavarovanec pa je oseba, ki ima zavarovalni interes, oziroma je tista, na katero se rizik nanaša (Šker, 2010, 5).

Najbolj pogosto citirana definicija zavarovanja v našem prostoru je sledeča (Boncelj, 1983, 13): »Zavarovanje je ustvarjanje gospodarske varnosti z izravnavanjem gospodarskih nevarnosti.«

2.1 Splošno o zavarovalništvu

Kje so korenine zavarovanja? Iskati jih moramo tam, kjer se je pojavila potreba človeka po zaščiti svojega premoženja pred neznanim. In kje je bilo največ neznanega? Na potovanjih. Torej je zgodovina zavarovanja tesno povezana s potovanji, namenjenimi trgovskim izmenjavam (Šker, 2010, 5).

Začetki zavarovanja segajo v čas, ko so ljudje spoznali, da škodnih dogodkov ne morejo preprečiti, vendar lahko skupaj odpravijo posledice njihovega delovanja. Pomembno je bilo tudi spoznanje, da so škodni dogodki pri posamezniku nepredvidljivi, pri dovolj veliki skupini pa so zakonitost. Bistvo zavarovanja je zagotavljanje

gospodarske ali socialne varnosti z nadomeščanjem nastale škode in odpravljanje posledic delovanja škodnih dogodkov. V finančnem smislu pomeni zavarovanje ustvarjanje gospodarske varnosti z delitvijo (izravnavanjem) nevarnosti, tako da ima vsak posameznik v obliki premije delež pri skupni škodi vseh zavarovalcev (Škufca, 2003, 17).

Začetki zavarovanja v širšem smislu segajo v daljno preteklost. To so bile najrazličnejše oblike združevanja s ciljem razpršitve tveganja (disperzije) morebitne škode ter vzajemnosti, kar se ni spremenilo do današnjih dni (Šker, 2010, 5).

Kaj je osnovna vloga zavarovanja? Kratek odgovor na to vprašanje je, da je vloga zavarovanja uresničiti dogovor o finančni zaščiti, pri katerem zavarovalnica proti predhodnemu finančnemu vplačilu daje zavarovancu omejeno finančno zaščito. Riziko izpostavljenosti finančni (materialni in nematerialni) izgubi se prerazporedi na zavarovalnico, torej na vse zavarovance, ki so pri njej zavarovani (Šker, 2010, 11).

Kakšna je naloga zavarovanja, pa je bolj kompleksno vprašanje. Zavarovalnica kot družba, ki izvaja dejavnost zavarovanja, ima različne naloge.

Prvi in osnovni namen zavarovanja je plačilo zavarovalnine ali odškodnine. Gre za osnovno načelo, da zavarovalnica proti plačilu določene vsote denarja nase prevzame tveganje plačila za nadomestilo škode, ki je nastala kot posledica nenapovedanega, nepredvidljivega in v zavarovalni pogodbi navedenega škodnega dogodka.

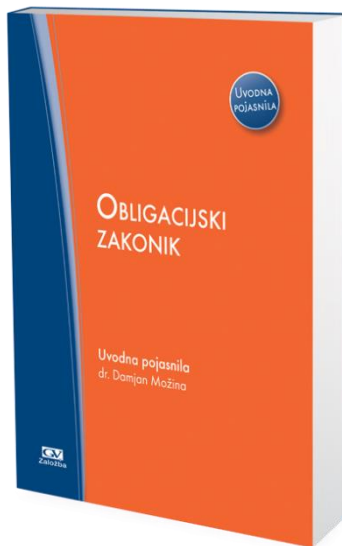
Druga je porazdelitev (disperzija) rizika z namenom zmanjšanja tveganja in vpliva posamične škode na zavarovalnico. Na tak način je možno ustvariti pogoje, v katerih je verjetnost izplačila škode oškodovancu tem višja, čim višja je disperzija rizika. Velja tudi obratno, višja ko je disperzija rizika, nižja je možnost, da zavarovanec ne bi dobil izplačane zavarovalnine oziroma odškodnine. Porazdelitev rizika je možno še dalje prenesti na druge subjekte zavarovalnega posla na način pozavarovanja (s prenosom rizika na družbe, specializirane za pozavarovanje) ali sozavarovanja (prenos rizika na druge zavarovalnice).

Tretji pomembni namen zavarovanja sta izobraževanje in preventiva. Zavarovalnica veliko sredstev vlaga v izobraževanje občanov, da do škode ne bi prišlo oziroma da se z ustreznim predhodnim ravnanjem zaščitijo pred morebitnimi večjimi škodnimi učinki. Tipične oblike izobraževanja in preventive so vzgoja predšolskih otrok o varnosti v prometu, opozarjanje voznikov na pazljivo in defenzivno vožnjo, dajanje nasvetov in navodil glede vrste gradnje in kraja gradnje, vlaganje v razvoj protipožarnih sistemov itd.

Socialna funkcija je četrti namen zavarovanja. S povečevanjem razvitosti zavarovanja se zmanjšuje potreba države, da daje socialno ali ekonomsko pomoč fizičnim ali pravnim osebam, ki so utrpele škodo v posameznem škodnem dogodku. Če so denimo v primeru neurja, ko je poškodovano večje področje, vsi zavarovani, intervencija države v obliki pomoči ni potrebna ali je potrebna v manjši meri. Poznamo tudi primere, kjer država v ta namen subvencionira del premije. To je posebej značilno pri kmetijskih zavarovanjih, natančneje pri zavarovanjih posevkov in plodov.

Pomembna naloga zavarovanja je tudi narodnogospodarska. Zavarovalnice zbirajo velike količine finančnih sredstev svojih zavarovancev in jih nato v skladu z zakonodajo nalagajo. Naložbe pa so pomemben del narodnogospodarske ekonomije, saj služijo vlaganju v razvoj domačega in mednarodnega gospodarstva z namenom njihovega povečevanja (Šker, 2010, 12).

Slovensko zavarovalno pravo je podrejeno zavarovalnemu pravu EU. Najpomembnejša predpisa v Sloveniji sta Zakon o zavarovalništvu in Obligacijski zakonik.

Slika 1: Najpomembnejši predpis slovenskega zavarovalnega prava

(Vir: <http://www.gvzaložba.si/si/knjigarna/zakonodaja/zakoni-in-predpisi/obligacijski-zakonik-z-uvodnimi-pojasnili/>)

Za poslovanje zavarovalnic sta pomembni predvsem poglavji Ustanovne pogodbe Evropske skupnosti, ki urejata svobodo ustanavljanja in svobodo opravljanja storitev.

Pri zavarovalni pravni ureditvi EU je treba primarno upoštevati direktive in druge akte, ki se nanašajo na posamezno vrsto zavarovanja ali na posamezno vrsto zavarovalnega posla.

Viri evropskega zavarovalnega prava: primarna in sekundarna zakonodaja Evropske skupnosti, mednarodni sporazumi, sodna praksa organov EU s pravosodnimi pooblastili. Viri slovenskega zavarovalnega prava so: zakonski predpisi, podzakonski predpisi, splošni in posebni pogoji zavarovanja, uzance, sodna praksa in pravna doktrina (Šker, 2010, 18).

Vse slovenske zavarovalnice in Agencija za zavarovalni nadzor bi se morale zavedati, da skupaj gradijo zaupanje zavarovancev in možnosti za razvoj zavarovalne dejavnosti. Zaupanje zavarovancev v zavarovalnice je temelj za sklepanje zavarovanj, ker brez zaupanja, da bo škoda ali zavarovalnina izplačana, zavarovanje ne bo sklenjeno (Škufca, 2003, 289).

2.2 Osnovni pojmi o zavarovanju

Osnovne pojme, ki se uporabljajo v zavarovalni dejavnosti, lahko delimo na nekaj skupin, ki kažejo področja, na katerih se posamezni izrazi uporabljajo.

2.2.1 Stranke zavarovalne pogodbe in drugi osnovni pojmi

Zavarovanec je pri zavarovanju premoženja oseba, katere premoženje ali premoženjski interes je zavarovan, pri čemer sta zavarovanec in zavarovalec ista oseba, razen pri zavarovanju na tuj račun. Pri življenjskih zavarovanjih je zavarovanec oseba, od katere smrti, okvare zdravja ali upokojitve je odvisno izplačilo zavarovalnine.

Zarovalec ali sklenitelj zavarovanja je oseba, ki sklene zavarovalno pogodbo z zavarovalnico in se zaveže plačevati zavarovalno premijo.

Zavarovalnica/Zarovatelj je organizacija, ki opravlja zavarovanje oseb in premoženja; pravna oseba v Republiki Sloveniji, ki je pridobila dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje zavarovalnih poslov.

Upravičenec je oseba, ki je z zavarovalno pogodbo določena, da ji je zavarovalnica v primeru zavarovalnega primera dolžna plačati zavarovalnino.

Plačnik je oseba, ki se s podpisom zavarovalne pogodbe obveže plačevati zavarovalno premijo za zavarovanca.

Zavarovana oseba je pri življenjskih zavarovanjih oseba, od čigar smrti ali doživetja je odvisno izplačilo zavarovalne vsote. Pri rentnih in prostovoljnih pokojninskih zavarovanjih je to oseba, od čigar življenja ali smrti je odvisno izplačevanje (pokojninske) rente (Šker, 2010, 30).

Sistem bonus/malus je določanje zavarovalne premije v odvisnosti od škodnega poteka v predhodnih zavarovalnih letih. Zavarovanec, ki v predhodnih letih ni imel nobenega zavarovalnega primera, ima pravico do nižje zavarovalne premije od izhodiščne (bonus), zavarovanec z več škodnimi primeri v predhodnih letih pa mora plačati višjo zavarovalno premijo od izhodiščne (malus).

Primer sistema bonus/malus

Najpogostejši primer sistema bonus/malus najdemo pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti (AO) ter zavarovanju avtomobilskega kaska (AK), kjer zavarovatelj premijo vsako leto izračunava tudi ob upoštevanju števila škod, ki smo jih povzročili v preteklem letu. Npr. če v preteklem letu povzročimo škodo, bomo v naslednjem letu plačali ustrezno višjo premijo (manjši bonus oz. višji malus).

Zavarovanje avtomobilskega kaska se največkrat sklene tudi z odbitno franšizo, ki običajno znaša 1 %. To pomeni, da škodo do vrednosti 1 % od vrednosti zavarovanega vozila nosimo sami in nam zavarovalnica do tega zneska škode ne povrne.

Franšiza je lastna udeležba zavarovanca v škodi, ki jo nosi sam, če je ta manjša ali enaka franšiznemu znesku. Franšizni znesek se določi v absolutnem znesku ali pa z odstotkom od zavarovalne vsote ali od zavarovalne vrednosti. Ločimo dve vrsti franšiz:

- navadna ali integralna franšiza,
- odbitna ali presežkovna franšiza.

Pri *navadni franšizi* zavarovalnica v celoti nadomesti nastalo škodo, ki po vrednosti presega franšizni znesek. Pri *odbitni franšizi* pa zavarovalnica pri škodah, ki presegajo franšizni znesek, plača samo presežek nad franšiznim zneskom.

Zavarovalna premija je znesek, ki ga zavarovalec plača po zavarovalni pogodbi zavarovalnici. Iz zavarovalne premije se plačujejo sedanje in prihodnje škode, pokrivajo stroški preventive ter stroški poslovanja zavarovalnice.

Zavarovalna vsota je dogovorjeni denarni znesek, ki predstavlja zgornjo mejo obveznosti zavarovalnice, če nastane zavarovalni primer. Pri življenjskih zavarovanjih je zavarovalna vsota s pogodbo dogovorjeni denarni znesek, ki ga zavarovalnica izplača upravičencu ob nastopu zavarovalnega primera. Z zavarovalno pogodbo se lahko dogovori, da se zavarovalna vsota med trajanjem zavarovanja revalorizira zaradi ohranjanja tiste realne vrednosti, ki jo je predstavljala ob sklenitvi zavarovanja.

Zavarovalna polica je sestavni del zavarovalne pogodbe. Na njej morajo biti torej navedeni vsi podatki, ki omogočajo sklenitev zavarovanja. Zavarovalna polica vsebuje bistvene elemente zavarovalne pogodbe: stranke, zavarovalni predmet oz. interes ali zavarovano osebo, označbo zavarovanih nevarnosti, navedbo splošnih in posebnih pogojev, ki so sestavni del zavarovalne pogodbe, izračun zavarovalne premije, trajanje zavarovanja, kraj sklenitve pogodbe ter podpis pogodbenih strank. Zavarovalno polico sme začasno nadomeščati potrdilo o začasnem kritju.

Zavarovalnina je dajatev zavarovalnice, ki jo je dolžna plačati po zavarovalni pogodbi zaradi nastalega zavarovalnega primera zavarovancu ali drugi osebi, določeni v zavarovalni pogodbi (Šker, 2010, 32).

2.2.2 Trajanje zavarovanja

Zavarovanja z določenim rokom trajanja imajo začetek in konec obdobja zavarovanja vpisan v zavarovalni pogodbi. Lahko so krajša od leta dni, enoletna ali večletna.

Zavarovanja brez določenega roka trajanja ali permanentna zavarovanja veljajo nedoločen čas. Določen je način, kako se zavarovalno pogodbo lahko prekine (denimo z odpovednim rokom).

Zavarovanja s trajanjem, ki je prilagojeno trajanju rizika glede na njegovo naravo, so zavarovanja, pri katerih trajanja ni možno določiti. Pri transportnih zavarovanjih je to zavarovanje na potovanje, kjer se zavaruje blago na prevozu ali prevozno sredstvo le za čas enega potovanja od odhodnega do namembnega kraja. Podobno je tudi pri zavarovanju posevkov. Ko je pšenica požeta, zavarovanje preneha (Šker, 2010, 33).

3 ZAVAROVALNIŠTVO NA SLOVENSKEM

Seznam zavarovalnic v Sloveniji:

Adriatic Slovenica zavarovalna družba d.d.

Ljubljanska cesta 3a, 6503 Koper

Arag, zavarovanje pravne zaščite d.d.

Železna ulica 14, 1000 Ljubljana

Generali zavarovalnica d.d.

Kržičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

Grawe zavarovalnica d.d.

Gregorčičeva 39, 2000 Maribor

NLB Vita d.d.

Trg Republike 3, 1000 Ljubljana

SID - prva kreditna zavarovalnica d.d.

Ulica Josipine Turnograjske 6, 1000 Ljubljana

Merkur zavarovalnica d.d.

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

Triglav zdravstvena zavarovalnica d.d.

Ferrarska 10, 6000 Koper

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.v.z.

Vošnjakova ulica 2, 1000 Ljubljana

Wiener Staedtische zavaroval. (podružnica)

Masarykova cesta 14, 1000 Ljubljana

Zavarovalnica Maribor d.d.

Cankarjeva 3, 2000 Maribor

Zavarovalnica Tilia d.d.

Seidlova cesta 5, 8000 Novo mesto

Zavarovalnica Triglav d.d.

Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana

Tržni delež zavarovalnic v letu 2012

Vir: Slovensko zavarovalno združenje

Slika 2: Tržni delež zavarovalnic
(Vir: <http://lp2012.triglav.eu/index.php?id=7>)

Odločili smo se predstaviti tri največje zavarovalnice v Sloveniji, ki imajo več vrst zavarovanj – med njimi tudi avtomobilska zavarovanja.

3.1 Zavarovalnica Triglav

Slika 3: Zavarovalnica Triglav, d.d.
(Vir: <http://www.tdpolzevo.si/sponzorji-in-partnerji/zavarovalnica-triglav-2/>)

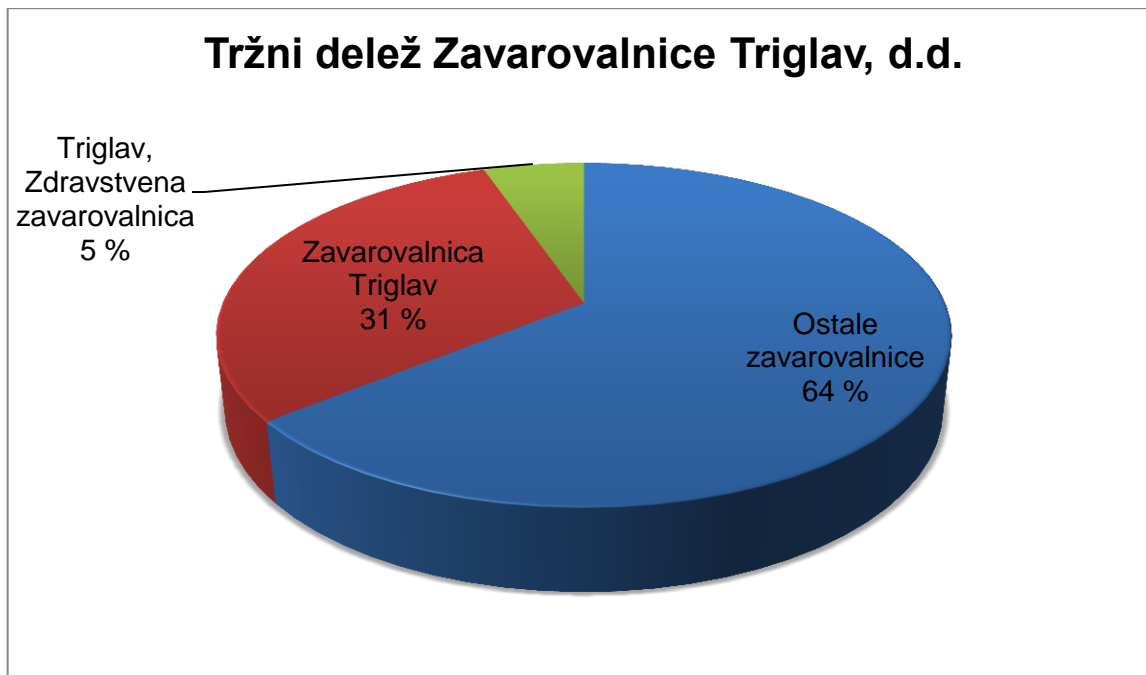
Zavarovalnica Triglav, d.d., je zavarovalnica z največjim tržnim deležem na slovenskem trgu, zato smo se odločili za njeno podrobnejšo predstavitev.

Obvladujoča družba Skupine Triglav je Zavarovalnica Triglav, d.d., s sedežem v Ljubljani. Z znanjem, izkušnjami in finančno močjo že 110 let skrbi za vedno nove generacije zavarovancev in njihovo premoženje.

Zavarovalnica Triglav je vodilna slovenska klasična zavarovalnica s skoraj 31-odstotnim tržnim deležem, pri čemer dosega 32,6-odstotni delež pri življenjskih in 29,8-odstotnega pri premoženjskih zavarovanjih. Skupaj s Triglav, Zdravstveno zavarovalnico, d.d., je bil ob koncu leta 2013 njen tržni delež skoraj 36-odstoten.

Zavarovalnica Triglav izvaja skupaj s hčerinskimi družbami naslednja zavarovanja (http://www.triglav.eu/sl/o_skupini/zavarovalnica_triglav/):

- premoženjska,
- življenjska,
- prostovoljna dodatna pokojninska in
- zdravstvena.

Graf 1: Tržni delež Zavarovalnice Triglav

(Vir: Lasten)

Skupina Triglav posluje v sedmih državah na osmih trgih. Sedež Zavarovalnice Triglav – Centrale je v zgradbi arhitekta Jožeta Plečnika v Ljubljani. Na sedežu družbe se izvajajo vodstvene, upravljalne, razvojne in usklajevalne funkcije družbe. V matični

družbi za enostaven in hiter dostop do proizvodov in storitev skrbi mreža dvanajstih območnih enot, 39 predstavništev, 36 prodajnih skupin in številna sklepalna mesta z več kot 650 zavarovalnimi zastopniki po vsej Sloveniji. Lastno poslovno mrežo dopolnjujejo z družbami za zavarovalno zastopanje in družbami za zavarovalno posredovanje. Pogodbe za sklepanje zavarovanj imajo sklenjene tudi s podjetji za izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil. S svojo ponudbo so prisotni v bankah in turističnih agencijah, vse večjemu številu uporabnikov sodobne tehnologije pa ponujajo vrsto storitev tudi preko spletnega portala Zavarovalnice Triglav in mobilnih aplikacij (http://www.triglav.eu/sl/o_skupini/zavarovalnica_triglav/).

Slika 4: Sedež Zavarovalnice Triglav, d.d.

(Vir: <http://www.visitljubljana.com/si/imenik/1493/detail.html>)

Zavarovalništvo je osnovna in najboljsežnejša dejavnost Skupine Triglav. Zavarovalniški del Skupine Triglav vključuje:

- v Sloveniji Zavarovalnico Triglav, d.d., Triglav, Zdravstveno zavarovalnico, d.d., in Pozavarovalnico Triglav Re, d.d.,
- v tujini zavarovalnice na Češkem, Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, Srbiji in Makedoniji.

Med največjimi zavarovalnicami v srednji Evropi po bruto obračunani premiji zavarovanj v letu 2012 je Skupina Triglav uvrščena na sedmo mesto, mesto nižje kot v letu 2011. Med 50 največjimi zavarovalnicami v srednji Evropi prevladujejo poljske zavarovalnice, saj jih je med njimi 17. Sledijo zavarovalnice s Češke, med največje je uvrščenih 11 zavarovalnic. V regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Makedonija, ostaja vodilna Skupina Triglav.

Upravljanje premoženja je dejavnost družb Triglav Skladi, d.o.o., Triglav Naložbe, d.d., Triglav nepremičnine, d.o.o., Slovenijales, d.d., Gradis IPGI, d.d., in Pista, d.o.o. Obsega naložbe v vrednostne papirje, nepremičnine in drugo (http://www.triglav.eu/4f7b459b-8175-4f4c-af63-cfe831463061/Letno+porocilo+Skupine+Triglav+2013.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=4f7b459b-8175-4f4c-af63-cfe831463061).

Vrste zavarovanj

Zavarovanja v osnovi delimo na dve veliki skupini, premoženjska in osebna. Prvo skupino, premoženjska zavarovanja, tvorijo vsa zavarovanja premičnin in nepremičnin, odgovornosti, pa tudi finančnih tveganj. Sem sodijo npr. požarno zavarovanje, zavarovanje stekel, gospodinjsko zavarovanje, zavarovanje različnih odgovornosti, vsa transportna zavarovanja, zavarovanja odgovornosti in druga.

Drugo skupino, osebna zavarovanja, pa oblikujejo vsa zavarovanja, ki zadevajo življenje in zdravje posameznika. Mednje sodijo nezgodna, zdravstvena in življenjska zavarovanja (Šker, 2010, 49).

Osredotočili se bomo predvsem na opisovanje avtomobilskih zavarovanj, saj iz njih izhajamo tudi v praktičnem delu.

Slika 5: Premoženjska zavarovanja

(Vir: <http://www.banka-celje.si/osebne-finance/bancno-zavarovalnistvo/zivljenjsko-zavarovanje-kreditorejmalcev/nlb-vita-odgovorna>)

Vrste avtomobilskih zavarovanj Zavarovalnice Triglav, d.d.

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti

Avtomobilska odgovornost – AO je po zakonu obvezno zavarovanje, ki ga mora imeti vsako registrirano vozilo. V primeru prometne nesreče, ko z vozilom nenamerno povzročimo škodo drugi osebi, zavarovalnica oškodovancu povrne premoženjsko (uničenje ali poškodovanje stvari) ter nepremoženjsko škodo (telesne poškodbe, okvara zdravja ali smrt).

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti velja tudi v tujini, za kar si je priporočljivo priskrbeti zeleno karto – mednarodno veljavno potrdilo o zavarovanju.

Ker zavarovanje avtomobilske odgovornosti krije le škodo, povzročeno drugim udeležencem nezgode, se priporoča tudi sklenitev zavarovanja voznika povzročitelja za primer telesnih poškodb ali smrti – AO-plus (http://triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilska_odgovornost_ao).

AO-plus

Z zavarovanjem voznika za škodo zaradi telesnih poškodb – AO-plus zavarovalnica povrne pravno priznano škodo, ki jo zaradi telesnih poškodb v prometni nesreči utрпи voznik zavarovanega motornega vozila v primeru, ko je za nezgodo odgovoren sam. Če se voznik v primeru nezgode smrtno ponesreči, zavarovalnica povrne škodo njegovim svojcem (http://triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/ao_plus_zavarovanje_voznika).

Avtomobilski kasko

Po splošnih pogojih za zavarovanje avtomobilskega kaska (PG-aka/11-7) zavarovanje splošnega avtomobilskega kaska krije škodo zaradi presenetljivih in od zavarovančeve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov, ki nastanejo v prometu in mirovanju (prometna nesreča, trčenje vozila, prevrnitev, zdrs, padec vozila, udarec ali padec kakega predmeta, snega, ledenih sveč), zaradi dejanj tretjih oseb (objestno, nasilno dejanje tretjih oseb, manifestacije in demonstracije), zaradi posebnih dogodkov (padec zračnega plovila, pomoč poškodovanim osebam ...). Zavarovanje vključuje tudi stroške najema nadomestnega vozila za čas potrebnega popravila, ki ga določi zavarovalnica na podlagi tovarniških normativov, vendar le v primeru, ko zavarovanec popravilo poškodovanega vozila opravi v pooblaščen delavnici Zavarovalnice Triglav, d.d.

V zavarovalni pogodbi je lahko dogovorjeno, da zavarovanec sam nosi del škode, s tem se dajatev zavarovalnice zniža za dogovorjeni znesek soudeležbe zavarovanca pri škodi (t. i. odbitna franšiza). Zavarovanje se lahko sklene brez odbitne franšize ali pa v določenih odstotkih od zavarovalne vrednosti zavarovane stvari na dan ugotavljanja višine škode (1 %, 2 %, 4 %, 8 %, 16 %) ali pa s soudeležbo zavarovanca pri škodi v znesku minimalno 50 € oz. 5 % od višine škode.

Pri tem je treba poudariti, da zavarovanec pri uveljavljanju splošnega avtomobilskega kaska izgubi bonus (3 premijske razrede), razen v primeru, ko uveljavlja škodo iz objestnih dejanj tretjih oseb.

Z delnimi kombinacijami avtomobilskega kaska lahko zavarujemo vozilo pred naslednjimi nevarnostmi:

- Kombinacija B vključuje naravne in elementarne nesreče (požar, potres, direktni udar strele, nenadno zunanje toplotno in/ali kemično delovanje, eksplozija razen jedrske, vihar, toča, snežni ali zemeljski plaz, poplava, hudourniška ali visoka voda).
- Kombinacija D vključuje škodo zaradi neposrednega dotika divjadi ali domačih živali.
- Kombinacija E vključuje škodo zaradi razbitja ali poškodovanja standardno vgrajenih stekel, razen svetlobnih teles in ogledal na vozilu.
- Kombinacija H vključuje škodo zaradi poškodovanja ali uničenja parkiranega ali ustavljenega osebnega vozila, ki nastane z neposrednim dotikom neznanega vozila ter strešnih snežnih plazov, ledenih sveč ali ledenih tvorb, ki padejo s stavb.
- Kombinacija I vključuje stroške najema nadomestnega vozila za čas potrebnega popravila, ki ga določi zavarovalnica na podlagi tovarniških normativov.
- Kombinacija J vključuje škodo na zunanjih svetlobnih telesih in ogledalih zavarovanega vozila zaradi razbitja ali poškodovanja standardno vgrajenih zunanjih svetlobnih teles in ogledal na vozilu.
- Kombinacija K krije škodo zaradi navadne, vlomske in roparske tatvine, ropa ter protipravnega odvzema vozila, stroške zamenjave ključavnic v primeru tatvine ali izgube avtomobilskih ključev.

Pri delnih kombinacijah veljajo naslednji pogoji.

Delni kasko lahko sklenemo tudi brez splošnega kaska, razen kombinacije K. Kombinacijo B pa lahko sklenemo le skupaj z zavarovanjem splošnega kaska ali avtomobilske odgovornosti.

Delni kasko je koristen tudi v primeru uveljavljanja škode, ki jo sicer že krije splošni kasko, saj se v tem primeru ne upošteva odbitna franšiza, dogovorjena pri splošnem kasku in hkrati kot zavarovanec ne izgubimo že pridobljenega bonusa pri plačilu zavarovalne premije splošnega kaska (http://triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilski_kasko; Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilskega kaska PG-aka/11-7).

Avtomobilska asistenca

Avtomobilska asistenca zagotavlja 24-urno pomoč v Sloveniji in večini evropskih držav. Če imamo z vozilom težave na cesti ali doma, pokličemo Asistenčni center Zavarovalnice Triglav na 080 2864 ali +386 2222 2864 in pooblaščen izvajalci asistenčnih storitev nam bodo pomagali v najkrajšem možnem času.

Izbiramo lahko med tremi oblikami asistenčne pomoči (http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilska_asistenca):

- avtomobilsko asistenco;
- avtomobilsko asistenco PLUS – zagotavlja višje kritje nekaterih stroškov asistenčnih storitev;
- avtomobilska asistenca COMFORT* – za vse, ki veliko potujejo in so vedno v časovni stiski.

Nezgodno zavarovanje voznika in sopotnikov

V prometni nesreči se lahko poškodujejo tudi voznik in potniki. Voznika in sopotnike lahko zavarujemo pred nezgodami, ki nastanejo pri vožnji z motornimi in drugimi vozili, in sicer za naslednje nevarnosti: smrt zavarovanca zaradi nezgode, trajno invalidnost kot posledico nezgode, dnevno nadomestilo in stroške zdravljenja (http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/nezgodno_zavarovanje_voznikov_in_potnikov).

Zavarovanje pravne zaščite

Zavarovanje krije vse potrebne stroške zastopanja v kazenskih postopkih in postopkih pred sodnikom za prekrške. Krije tudi vse potrebne stroške uveljavljanja odškodninskih zahtevkov za škodo v zvezi s prometno nesrečo ter potrebne stroške obrambe pred odškodninskimi zahtevki drugih oseb. Poleg sklenitelja zavarovanja in lastnika vozila so zavarovalne zaščite deležni tudi voznik in potniki v zavarovanem vozilu

(http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/zavarovanje_pravne_zascite).

Kasko karambol

Zavarovanje Kasko karambol je namenjeno sklepanju kasko zavarovanj za osebna vozila, ki so stara šest let ali več, pri čemer novonabavna vrednost vozila na dan sklepanja zavarovanja ne presega 40.000 EUR. Če je zavarovanje sklenjeno za financirano vozilo (lizing), zavarovanja Kasko karambol ni možno skleniti (http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/kasko-karambol).

3.2 Adriatic Slovenica d.d.

Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d.d. je druga največja mešana slovenska zavarovalnica, ki je nastala 29. 12. 2005 z združitvijo dveh uglednih slovenskih zavarovalnic. Takrat se je Slovenica, zavarovalniška hiša d.d. Ljubljana, pripojila k Adriaticu Zavarovalni družbi d.d. Koper, slednja pa se je preimenovala in od tedaj posluje pod imenom Adriatic Slovenica Zavarovalna družba d. d. Združitev je pomenila prvo in edino uspešno združitev v slovenski zavarovalniški panogi, saj sta se združili tržni mreži obeh zavarovalnic, vsi zaposleni, premoženje, viri, moč in znanje. Povečala se je kapitalna moč in trdnost zavarovalnice ter dostop do kakovostnih zavarovalnih storitev po vsej Sloveniji. Sedež družbe se nahaja na Ljubljanski cesti 35a v Kopru (<http://lp2012.adriatic-slovenica.si/sl/report/porocila/2-predstavitev-druzbe/21-druzba-adriatic-slovenica-d-d>).

Slika 6: Sedež Adriatic Slovenice d.d.

(Vir: <http://lp2012.adriatic-slovenica.si/sl/report/porocila/2-predstavitev-druzbe/21-druzba-adriatic-slovenica-d-d>)

Z inovativnimi rešitvami na področju ponudbe in dostopnosti zavarovanj je zavarovalnica Adriatic Slovenica leta 2012 pomembno osvežila slovenski zavarovalni trg. Za leto 2012 znaša tržni delež Adriatic Slovenice 13,2 % (v 2011 12,68 %). To pomeni, da je zavarovalnica rasla hitreje od trga, ki je zabeležil padec v višini 2,67 %. Na področju premoženjskih zavarovanj (vključno z zdravstvenimi) je zavarovalnica v 2012 dosegla 17,2-odstotni delež, na področju zdravstvenih zavarovanj pa 22,8-odstotni. Adriatic Slovenica ostaja vodilna zavarovalnica pri ponudbi "nadstandardnih" zdravstvenih zavarovanj. Leta 2012 je zbrala skupno 269 mio EUR premije.

Od leta 2008 posluje družba tudi na trgih JV Evrope. V Beogradu je ustanovila in pričela poslovati z zavarovalnico AS neživotno osiguranje a.d.o. Beograd, ki v Srbiji trži premoženjska in zdravstvena zavarovanja. 24. novembra 2011 je Adriatic Slovenica ustanovila družbo za izterjavo Prospera d. o. o., Koper, da bi dolgoročno izboljšala učinkovitost izterjave. Družba je bila vpisana v sodni register 16. decembra. 14. maja 2012 je zavarovalnica ustanovila družbo Viz d. o. o., ki je kot prva v Sloveniji vzpostavila prvi učinkoviti spletni portal za sklepanje avtomobilskih zavarovanj www.wiz.si (<http://lp2012.adriatic-slovenica.si/sl/report/porocila/2-predstavitev-druzbe/21-druzba-adriatic-slovenica-d-d>).

Vrste avtomobilskih zavarovanj pri Adriatic Slovenici d.d. (<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avtomobilska-odgovornost-ao>):

- Kasko zavarovanje

Kasko zavarovanje krije škodo zaradi uničenja, poškodovanja ali izginotja vozila. Z zavarovanjem vozila zavarujemo vse vrste motornih, priključnih, delovnih, tirnih in drugih vozil ter njihove sestavne dele. Izbiramo med osnovnimi in dodatnimi kasko kritji, osnovna kasko kritja so: dogodki v prometu, požar, tatvina in posebni dogodki. K osnovnemu kasko zavarovanju lahko priključimo še dodatna kasko kritja (<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/kasko-zavarovanje-vozila>).

- Avtomobilska odgovornost

Z obveznim zavarovanjem avtomobilske odgovornosti se zavarujemo za primer, ko z našim vozilom nenamerno povzročimo škodo drugi osebi (tretji osebi). Zavarovanje krije škodo, ki nastane zaradi uničenja ali poškodovanja stvari (drugega vozila, objektov, osebnih stvari drugih udeležencev ipd.) – materialna škoda in nematerialno škodo – škoda, ki nastane zaradi telesnih poškodb, prizadetega zdravja ali smrti drugih oseb, udeleženih v prometni nezgodi. Zavarovanje AO je po zakonu dolžan skleniti lastnik motornega vozila, preden začne vozilo uporabljati v prometu.

K zavarovanju avtomobilske odgovornosti lahko priključimo dodatna kritja:

- zavarovanje avtomobilske odgovornosti AO+
(Zavarovanje krije škodo, ki jo zaradi telesnih poškodb v prometni nesreči motornega vozila utрпи voznik kot povzročitelj. Zavarovalna vsota je omejena na višino 51.000 EUR. Zavarovanje se običajno sklepa za obdobje enega leta. Premija je odvisna od bonitete zavarovanca, doplačila na povečano nevarnost in običajno moč motorja vozila.);
- nezgodno zavarovanje potnikov v vozilu;
- dodatna kasko kritja (D1 razbitje stekel, D2 razbitje zunanjih svetlobnih teles in ogledal, D3 poškodbe vozila zaradi naleta živali, D4 poškodbe na parkirišču, D6 toča);
- avtomobilska asistenca;
- zelena karta.

- Družinsko avto zavarovanje

Najpomembnejša prednost avtomobilskega zavarovanja Družina avto AS je, da so vanj vključena avtomobilska zavarovanja vseh družinskih članov. Mednje sodijo partner, otroci in starši, pa tudi drugi avtomobili istega zavarovanca, zavarovani pri Adriaticu Slovenici, ki lahko koristijo ugodnosti družinske bonitete. Vozila družine, ki so vključena v paket, so deležna ugodnosti, ki izhajajo iz osebnega bonusa "škodno najboljšega" člana družine – torej družinskega člana, ki ima na zavarovalni polici dosežen najvišji bonus (<http://www.adriatic->

slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/druzinsko-avto-zavarovanje).

- **Avto odškodninska asistenca**
Gre za zavarovanje pravne zaščite s poudarjeno asistenčno storitvijo, ki zajema uveljavljanje civilnopravnih odškodninskih zahtevkov ter kritje stroškov pravne obrambe v kazenskih in prekrškovnih postopkih (<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avto-odskodninska-asistenca>).
- **Avto asistenca**
Adriatic Slovenica nudi ta hip najobsežnejšo pomoč na cesti v sodelovanju z ugledno mednarodno asistenčno družbo CORIS, ki zagotavlja kar 24-urno organizacijo pomoči v slovenskem jeziku doma in v tujini (<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avto-asistenca>).
- **Mini kasko AS**
Smiselnost sklepanja klasičnega polnega kasko zavarovanja pri vozilih, starejših od 5 ali več let, je pogosto vprašljiva, če to ni pogojeno s kreditom ali lizingom vozila. Prav za takšne primere so pripravili prilagojeno kasko zavarovanje za starejša vozila Mini kasko AS. Mini zato, ker so izvzeta določena kritja, ki pri starejših vozilih niso najbolj zanimiva – kot npr. tatvina, družbeno politični dogodki ipd. Vsekakor pa Mini kasko AS vključuje kritje za dogodke v prometu, enako kot klasični kasko (<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/mini-kasko-as>).

3.3 Zavarovalnica Maribor d.d.

Zavarovalnica Maribor je organizirana kot delniška družba. Največji lastnik je z 12. 7. 2013 postala Pozavarovalnica Sava d.d. Zavarovalnica Maribor je 100-odstotna lastnica agencije za zavarovalno zastopanje Vivus d.o.o. Delničarje Zavarovalnice Maribor in zaposlene v nadzornem svetu zastopajo predstavniki nadzornega sveta. Delnice Zavarovalnice Maribor ne kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Sedež družbe se nahaja na Cankarjevi ulici 3 v Mariboru (<http://www.zav-mb.si/o-podjetju/poslovanje/>).

Slika 7: Sedež Zavarovalnice Maribor
(Vir: <http://www.zav-mb.si/o-podjetju/>)

ZM je preko razvejane mreže poslovalnic prisotna na območju celotne Republike Slovenije. Njeno poslovanje je organizirano preko 10 poslovnih enot in 56 predstavništev oziroma zastopstev. V prodajo zavarovanj na terenu je vpetih tudi 238 zastopnikov, ki so v zavarovalnici redno zaposleni. Lastno prodajno mrežo zavarovalnica dopolnjuje z 238 sklepalnimi agencijami in samostojnimi podjetniki, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj. Hkrati zavarovalnica sodeluje s številnimi zavarovalnimi posredniki.

Zavarovalnica ima sklenjene pogodbe o poslovnem sodelovanju tudi s podjetji za izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil, hkrati pa je zavarovalnica s svojo ponudbo turističnih zavarovanj prisotna v turističnih agencijah.

Zavarovalnica Maribor opravlja zavarovalne posle sklepanja zavarovanj in izvrševanja zavarovalnih pogodb ter posle, ki so v neposredni zvezi z zavarovalnimi posli. Zavarovalnica Maribor kot univerzalna (kompozitna) zavarovalnica ponuja široko paleto med seboj zelo različnih zavarovanj v zavarovalni skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj. Zavarovalnica Maribor ne sklepa dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj in dodatnih pokojninskih zavarovanj (http://www.zav-mb.si/uploads/media/Letno_porocilo_ZM_za_2013.pdf).

Vrste avtomobilskih zavarovanj pri Zavarovalnici Maribor

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti

Kljub previdnosti se nam v prometu pripetijo nezgode, v katerih ostalim udeležencem povzročimo škodo, ki smo jo dolžni povrniti. Po zakonu je zato za vsa motorna vozila, ki

so vključena v promet, obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti (AO) krije materialno in nematerialno škodo, ki smo jo s svojim vozilom povzročili oškodovancu (<http://www.zav-mb.si/avto/zavarovanje-avtomobilske-odgovornosti/>).

Kasko zavarovanje avtomobila

Z obveznim zavarovanjem avtomobilske odgovornosti zagotovimo kritje škode, ki jo lahko povzročimo soudeležencem v prometu, s sklenitvijo kasko zavarovanja pa poskrbimo še za popravilo oziroma povračilo škode na lastnem vozilu (<http://www.zav-mb.si/avto/kasko-zavarovanje-avtomobila/>).

Avtomobilsko zavarovanje voznika AO+

Človeško življenje je vredno veliko več kot pločevina. Z zavarovanjem voznika AO+, ki ga lahko sklenemo kot dodatek k obveznemu zavarovanju avtomobilske odgovornosti, bo vsak voznik, ki bi z našim vozilom povzročil prometno nezgodo, zavarovan za primer telesne poškodbe ali smrti (<http://www.zav-mb.si/avto/avtomobilsko-zavarovanje-voznika-ao/>).

Avtomobilska asistenca AXA

Pot je prijetnejša, če se lahko zanesemo na pomoč v nesreči. V sodelovanju z zavarovalnico AXA Assistance smo vzpostavili program avtomobilske asistencе, ki ga za minimalno dodatno premijo lahko priključimo obveznemu avtomobilskemu zavarovanju (AO), v paketih Premium kasko, Super kasko in Osnovni kasko pa je že vključen.

4 PROCES IZVAJANJA REŠEVANJA KASKO ŠKOD

Predstavili bomo prijavo in obdelavo škodnega primera v Zavarovalnici X, saj je način postopka približno enak pri vseh zavarovalnicah.

4.1 *Postopek prijave škodnega primera*

Škodni primer je možno prijaviti preko spletne strani Zavarovalnice X, po pošti, preko telefona na brezplačni telefonski številki (Asistenčni center) ter na sedežih organizacijskih enot (škodni šalterji). V nadaljevanju bomo predstavili postopek prijave škode na organizacijski enoti.

Zavarovanec mora ob prijavi predložiti potrebno dokumentacijo, in sicer: veljavno zavarovalno polico, vozniško dovoljenje voznika v času škode ter prometno dovoljenje poškodovanega vozila. Zavarovancu se predloži obrazec Prijava škodnega primera iz zavarovanja avtomobilskega kaska, ki ga mora izpolniti v vseh točkah. Vozniško dovoljenje administratorka le preveri in s podpisom na prijavi škode potrdi veljavnost dokumenta. Ker je Zavarovalnica X prešla na elektronsko obdelavo kasko škod, se izpolnjena prijava s strani zavarovanca ter potrebna dokumentacija (zavarovalna polica, prometno dovoljenje) skenira s pomočjo skenirne postaje.

Papirna dokumentacija se arhivira, nadaljnja obdelava pa je možna le na elektronski način. Administratorka potem registrira škodni primer, s tem se mu avtomatsko določi številka škodnega primera. Administratorka najprej vnese številko zavarovalne police (iz katere se oblikuje škodni spis), potrdi zavarovalno podvrsto, vnese datum škode, kraj škode, izbere postavko, iz katere stranka želi uveljavljati škodni primer, preveri podatke o poškodovanem predmetu, potrdi oz. vnese udeležence škodnega primera. S tem je registracija škodnega primera zaključena. Zavarovanca pošljemo k dežurnemu cenilcu na ogledno mesto.

4.2 *Postopek obdelave škodnega primera*

Cenilec pod številko škodnega primera pregleda prejeto dokumentacijo in iz vsebine razbere in določi temelj. Potem opravi ogled poškodovanega vozila, fotografira poškodovane dele vozila in popiše škodo. Na podlagi ogleda ter prejete dokumentacije preveri, če je škoda v skladu z vsebino prejete dokumentacije. Sestavi dokončen Zapisnik o ogledu poškodovanega vozila s pomočjo kalkulacije Eurotax, kjer izbere model vozila (šifra vozila, ki je navedena na zavarovalni polici). Cenilec pri ogledu

poškodovanega vozila glede na stopnjo poškodovanih delov določi oz. izbere opcije popravila (menjava, popravilo, kontrola, demontaža, montaža). Poškodovane dele označi na skici vozila, kjer program Eurotax avtomatsko določi parametre (kleparsko delo, ličarsko delo in material) za sanacijo poškodovanega vozila. Nato zavarovanca napoti na pooblaščen servis Zavarovalnice X.

Če zavarovanec izpolnjuje vse potrebne pogoje (pridobljeno soglasje lizinga, reden plačnik premije ...), se mu izstavi nalog s pooblastilom (z izdanim nalogom s pooblastilom se zavarovalnica zaveže neposredno izplačati zavarovalnino pogodbenemu servisu).

4.3 Postopek likvidacije škodnega primera

Zavarovalnica lahko škodo obračuna in izplača na več načinov.

Najpogostejše izplačilo je obračun škode po dejansko izkazanih stroških popravila, to je obračun škode na podlagi izstavljenega računa s strani izvajalca popravila. Sestavni del računa so priložena dokazila o opravljeni storitvi, kot so: dobavnice, nalogi za izvedbo del ipd.

Zavarovalnica X ima sklenjene dogovore o poslovnem sodelovanju z zunanjimi izvajalci in serviserji, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

Pogodbeni servis izstavi račun, ki se skenira preko skenirne postaje. Cenilec pregleda račun, ki mora biti v skladu z zapisnikom o ogledu vozila in pogodbo o sodelovanju med Zavarovalnico X in pogodbenim servisom ter ga potrdi, v nasprotnem primeru ga lahko tudi zavrne. Pri obračunu mora paziti na morebitne odbitke (franšiza, DDV ...). Če je račun potrjen, gre škodni primer v izplačilo.

Omenjeni način izplačila škode predstavlja najugodnejšo storitev za zavarovanca, saj se v tem primeru izogne vsem finančnim obveznostim do izvajalca popravila vozila.

Če zavarovanec izbere servis, s katerim Zavarovalnica X nima sklenjenega dogovora, Zavarovalnica X škodo obračuna po izstavljenem računu, zavarovancu pa pošlje v podpis poravnalni predlog. Zavarovalnica zavarovalnino nakaže zavarovancu ali pa pooblaščenцу, ki ga določi zavarovanec na poravnalni izjavi.

V določenih primerih lahko zavarovalnica na željo zavarovanca škodo izplača tudi brez izstavljenih računov. Tak primer zavarovalnice označujejo obračun po ocenitvi. Pri obračunu na zavarovalnino vpliva več elementov, kot so: vrsta vozila, starost vozila,

možnost nakupa rabljenih delov, možnost nakupa neoriginalnih delov ipd. Znesek po ocenitvi je vedno nižji, kot bi bil izkazan strošek z računi. Običajno pavšalni zneski dosegajo do 70 % vrednosti popravila, ki bi bila izkazana, če bi se vozilo popravljalo po računu.

Poseben primer obračuna škode je obračun po »totalki«. Zavarovalnica ločuje tehnično totalko od ekonomske. O ekonomski totalki govorimo takrat, kadar predvideni stroški popravila vozila dosežejo vrednost vozila pred poškodbo. Zavarovalnica oceni vrednost vozila pred poškodovanjem; od te vrednosti pa odšteje vrednost poškodovanega vozila, t. i. »rešene dele«. Rešeni deli predstavljajo tržno vrednost **poškodovanega** vozila. Razlika predstavlja zavarovalnino oziroma odškodnino. V primeru ekonomske totalke se po izkušnjah velika večina vozil popravi na različne načine (brez dokazil o popravilu) in se jih ponovno uporablja v cestnem prometu.

V primeru tehnične totalke je vozilo tako poškodovano, da se ga s tehničnega vidika ne da vzpostaviti v tehnično uporabno stanje (npr. požar). Rešenih delov v primeru tehnične totalke praktično ni oziroma so minimalni.

Administratorica potrdi likvidacijo in vnese predlog za izplačilo, ko preveri vse shranjene prejete dokumente ter obračun cenilca. Dokončno izplačilo izvede ustrezna finančna služba. Z vnosom predloga za izplačilo je ustrezen škodni primer zaključen in arhiviran.

5 POJAV SIVE EKONOMIJE PRI ŠKODNEM PRIMERU V ZAVAROVALNIŠTVU

V primeru obračuna škodnega primera pavšalno oziroma po ocenitvi, kot temu pravimo z zavarovalniškim izrazom, lahko pride do pojava sive ekonomije. Zavarovanec, ki prejme nakazilo zavarovalnine na podlagi obračuna škodnega primera po ocenitvi, pa svojega vozila ne popravi, se finančno okoristi. Izvajalec storitve popravila vozila za zavarovalnico izda bistveno višji račun, kot ga pa naknadno predloži v knjigovodski izkaz za davčno upravo. Lahko pa se zavarovanec, ki prejme nakazilo zavarovalnine obračunane po ocenitvi, dogovori z izvajalcem storitve, da mu za opravljeno delo ne izstavi računa, ker bo tako ceneje.

5.1 Splošno o sivi ekonomiji na slovenskem trgu

»Siva« ekonomija je pojav, o katerem se v vseh gospodarstvih v svetu veliko razpravlja. Gre za problem, ki zajema veliko število udeležencev ter zato ne moremo preprosto mimo njega, ne da bi se ukvarjali z njim. Skoraj v vseh državah po svetu ugotavljajo, da je del proizvodnje, dohodka, zaposlenosti prikrit tako javnim oblastem kot tudi statističnim službam, bodisi namenoma, kar pomeni goljufijo, bodisi zato, ker nihče ne zahteva od ljudi, da tovrstno proizvodnjo, dohodek ali zaposlenost prijavijo (Omerzu, 2000, 5).

Siva ekonomija povsod, kjer je prisotna, prinese določene posledice. V prvi vrsti je tukaj davčni izpad države. S tem, ko je delovanje prikrito, država izgubi davčne prihodke z naslova obdavčitve dela, socialnih prispevkov, z vidika davkov na potrošnjo, dohodnine in tudi kapitalskih dobičkov oziroma davka na dobiček. Koliko znaša ta izguba, je seveda odvisno od deleža sive ekonomije v gospodarstvu in deleža davkov v BDP države. Obremenitev z davki in socialnimi prispevki zadeva vse udeležence v sivi ekonomiji, tako ponudnike (tiste, ki delajo oziroma proizvajajo v sivi ekonomiji) kot tiste, ki po proizvodih oziroma storitvah iz sive ekonomije povprašujejo (Nastav, 2009, 184).

Davčna uprava RS se vedno intenzivneje spopada z vse večjim pojavom sive ekonomije na slovenskem trgu.

Davčna uprava Republike Slovenije od leta 2009 dalje opravlja aktivnosti v boju zoper sivo ekonomijo v okviru projekta siva ekonomija, v sklopu katerega sledimo zastavljenim ciljem in nalogam v smislu:

- povečanja učinkovitosti nadzora in povečanja prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti;

- seznanjanja zavezancev preko medijev z aktivnostmi davčne uprave na področju preprečevanja sive ekonomije;
- sodelovanja z drugimi inšpekcijskimi službami;
- zagotavljanja enotnega in enakomernega izvajanja nadzora sive ekonomije na vseh uradih in
- pripravi predlogov sprememb zakonodaje v smislu povečanja učinkovitost nadzora in preprečevanje sive ekonomije.

Davčna uprava RS izvaja nadzore v smislu preprečevanja sive ekonomije pri (http://www.durs.gov.si/si/storitve/davcni_nadzor/podrocja_dela_in_rezultati/projekti_ciljno_usmerjeni_davcni_nadzori/projekt_siva_ekonomija/):

- registriranih davčnih zavezancih, ki opravljajo rizične dejavnosti in prometa v celoti ne evidentirajo v poslovne knjige ali zaposlujejo delavce na črno, da se s tem izognejo plačilu davkov in prispevkov ter
- neregistriranih zavezancih, predvsem pri fizičnih osebah, pri katerih se izvajajo nadzori nad kršitelji v skladu z določili Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Projekt siva ekonomija	2009	2010	2011	2012	2013
Skupaj število opravljenih nadzorov	1.530	2.524	2.207	1.598	4.954
Dodatno ugotovljene davčne obveznosti	0,07 mio	1,5 mio	1,1 mio	2,8 mio	2,4 mio

Slika 8: Projekt siva ekonomija

5.2 Siva ekonomija pri opisanem škodnem primeru

Če se zavarovanec odloči za izplačilo škode po ocenitvi, zavarovalnica obračuna škodo in mu posreduje poravnalni predlog. Če se zavarovanec strinja s ponudbo ocenitve, mu zavarovalnica škodo izplača. Zavarovanec lahko škodo na vozilu sanira na različne načine, lahko poskrbi za samo delno popravilo ali pa vozila celo ne popravi.

Če vozilo popravi, lahko to stori s cenejšimi, rabljenimi, neoriginalnimi ali ukradenimi deli. Zavarovalnica nima pregleda nad opravljeno storitvijo. V primeru delnega popravila zavarovalnica prav tako izplača celotno škodo, vozilo pa je popravljeno do stanja, da je tehnično brezhibno in uporabno v cestnem prometu. V tem primeru obstaja bojazen, da zavarovanec škodo po določenem času ponovno prijavi, kakor tudi možnost, da jo prijavi na drugi zavarovalnici.

Zavarovanec, ki se odloči za izplačilo po ocenitvi in vozila ne popravi, predstavlja največje »tveganje« za zavarovalnico zaradi vzrokov, opisanih v zgornjem odstavku. Pojav opisane »sive ekonomije«, povezane z goljufijami v zavarovalništvu, bi lahko omejili z upoštevanjem in izvajanjem naslednjih ukrepov:

- obvezen ogled popravljenega vozila, kjer usposobljena oseba – cenilec ugotovi, kako in v kakšnem obsegu so bile poškodbe sanirane. Zavarovalnica se šele po ogledu odloči za izplačilo.
- V primeru totalne škode (ekonomska totalka) zavarovalnica izplača vrednost vozila pred poškodbo, torej brez rešenih delov. Rešene dele zavarovalnica uniči (za to dobimo ustrezno potrdilo). Vozilo ne bo več v uporabi v cestnem prometu. Na ta način bi se izognili tudi povpraševanju na trgu za deli sumljivega izvora.
- Za vozila, mlajša od petih let, bi ukinili izplačilo po ocenitvi v vseh primerih (razen totalk) in bi zavarovancem ponudili zavarovalnino samo ob dejansko izkazanih stroških popravila.
- Za vozila, starejša od petih let, bi v sodelovanju s pogodbenimi izvajalci sklenili pogodbe o možnostih cenejšega popravila. S pogodbenimi izvajalci bi se dogovorili za popravilo takih vozil z neoriginalnimi ali cenejšimi rabljenimi deli in za ustrezno ceno storitve do priznanega limita s strani zavarovalnice. Izvajalec bi vozilo popravil in prav tako izstavil račun za opravljeno storitev.

6 PREDSTAVITEV IN ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV

6.1 *Predstavitev ankete*

Anketo smo izvedli preko spletne strani www.1ka.si. Število anketirancev, ki so vstopili na spletno stran z anketo, je bilo 153, vendar je anketo dokončalo le 64 anketirancev. Namen ankete je ugotoviti, koliko smo seznanjeni s pojavom sive ekonomije v zavarovalništvu, ali se z njo strinjamo ter če smo pripravljeni sprejeti določene posledice, kadar načrtno ravnamo v nasprotju z zakonom.

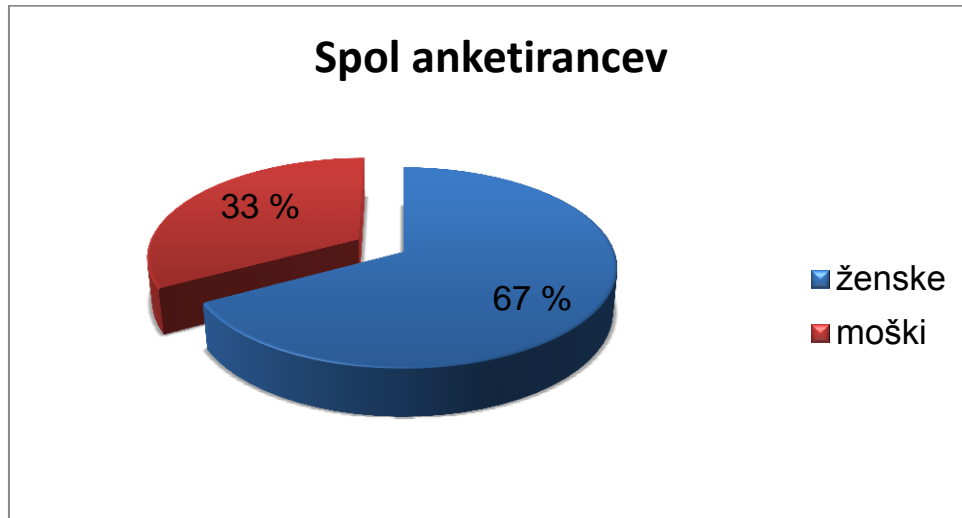
6.2 *Analiza anketnih vprašalnikov*

Analiza ankete je predstavljena s pomočjo tabel in grafov.

1. Vprašanje – spol

	Odgovori	Odgovori v %
Moški	21	33 %
Ženske	43	67 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 1: Spol anketirancev

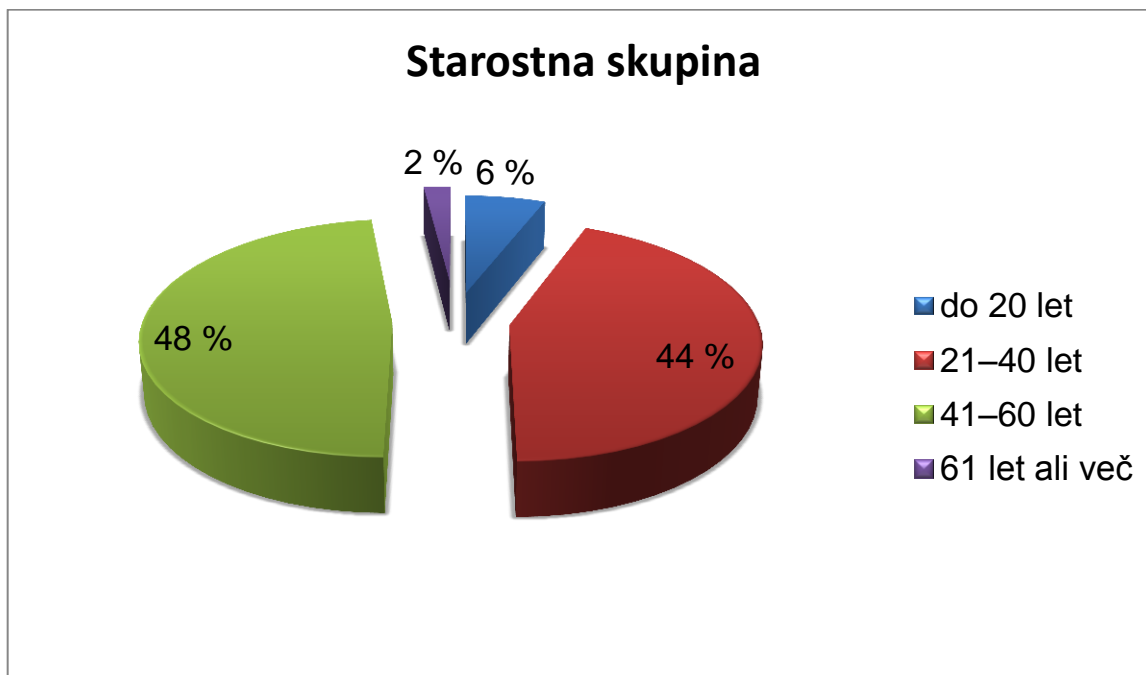
Graf 2: Spol anketirancev

Iz grafa 2, ki predstavlja spol anketirancev, je razvidno, da so na anketo odgovarjale pretežno ženske, saj je le 33 odstotkov anketirancev moškega spola.

2. V katero starostno skupino spadate?

	Odgovori	Odgovori v %
Do 20 let	4	6 %
Od 21 do 40 let	28	44 %
Od 41 do 60 let	31	48 %
61 let ali več	1	2 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 2: Starostna skupina

Graf 3: Starost anketirancev

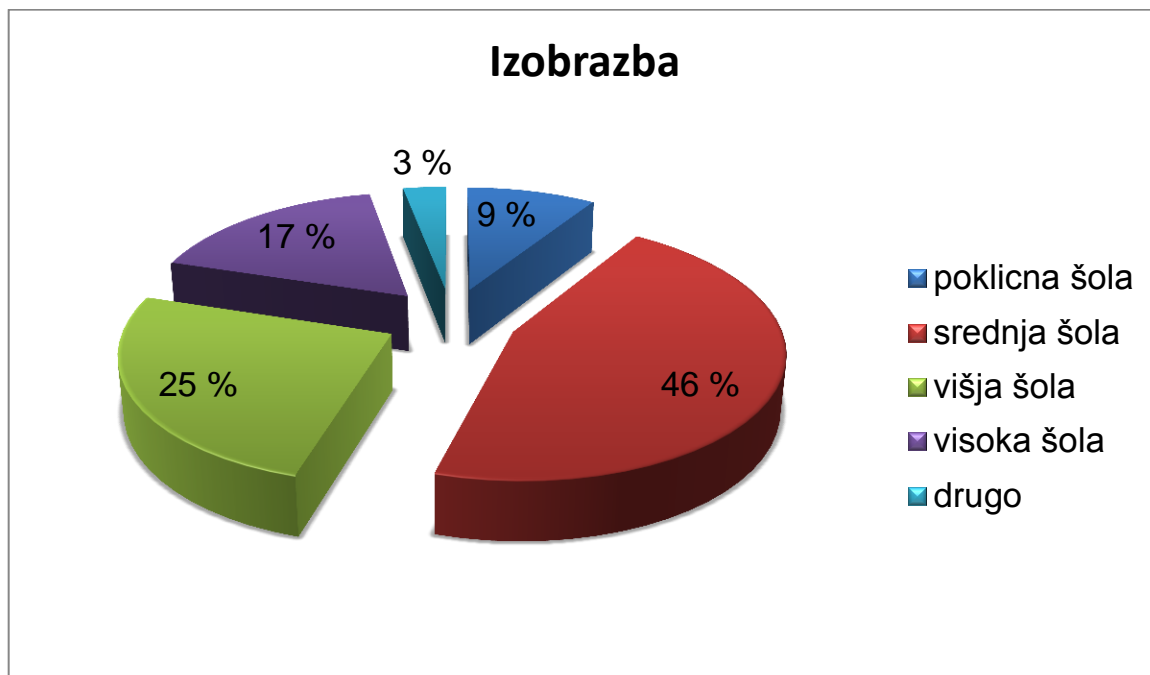
Iz grafa 3, ki predstavlja starostno skupino anketirancev, je razvidno, da so v anketi največ sodelovali anketiranci iz starostnih skupin od 21 do 60 let. Najmanj odgovorov so prispevali anketiranci, starejši od 61 let.

3. Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?

	Odgovori	Odgovori v %
Osnovna šola	0	0 %
Poklicna šola	6	9 %
Srednja šola	29	45 %
Višja šola	16	25 %
Visoka šola	11	17 %
Drugo	2	4 %
Skupaj	64	100 %

*drugo: univerzitetna (1; 2 %), magisterij (1; 2 %)

Tabela 3: Formalna izobrazba

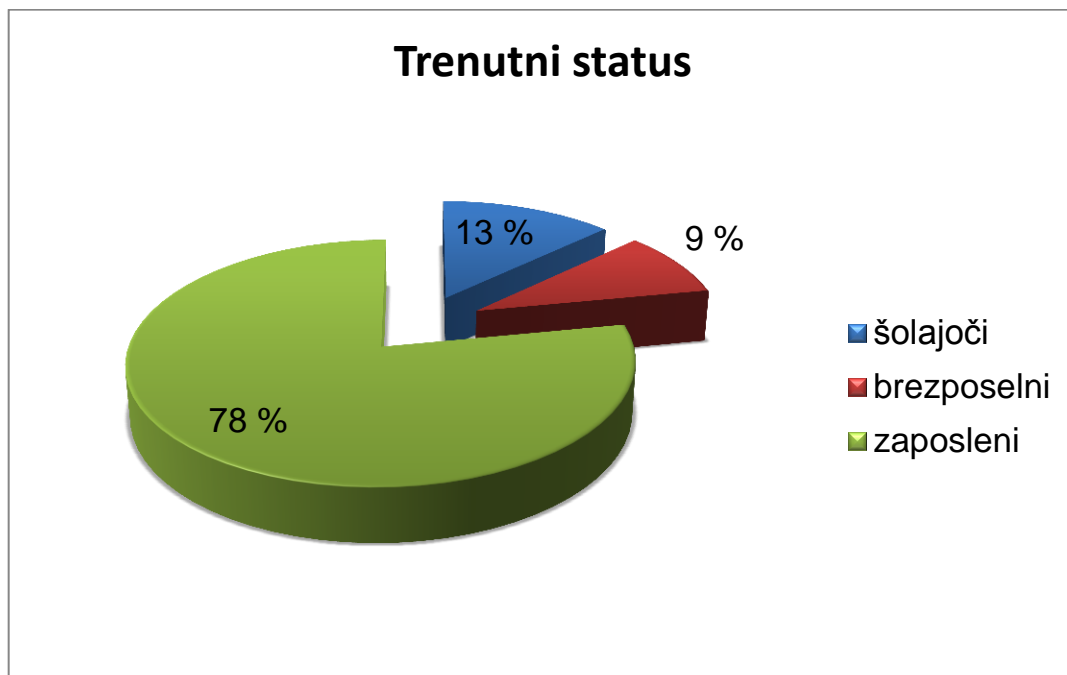
Graf 4: Stopnja izobrazbe

Graf 4 pokaže, da ima skoraj polovica anketirancev dokončano srednjo šolo. Četrtnina sodelujočih ima dokončano višjo šolo, nekaj manj kot 20 % vprašanih pa je dokončalo visoko šolo. Manjši delež (9 odstotkov) predstavljajo anketiranci s poklicno šolo, najmanj pa je anketirancev z dokončanim magisterijem (3 %).

4. Kakšen je vaš trenutni status?

	Odgovori	Odgovori v %
Šolajoči	8	13 %
Brezposelni	6	9 %
Zaposleni	50	78 %
Upokojeni	0	0 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 4: Trenutni status

Graf 5: Kakšen je vaš trenutni status?

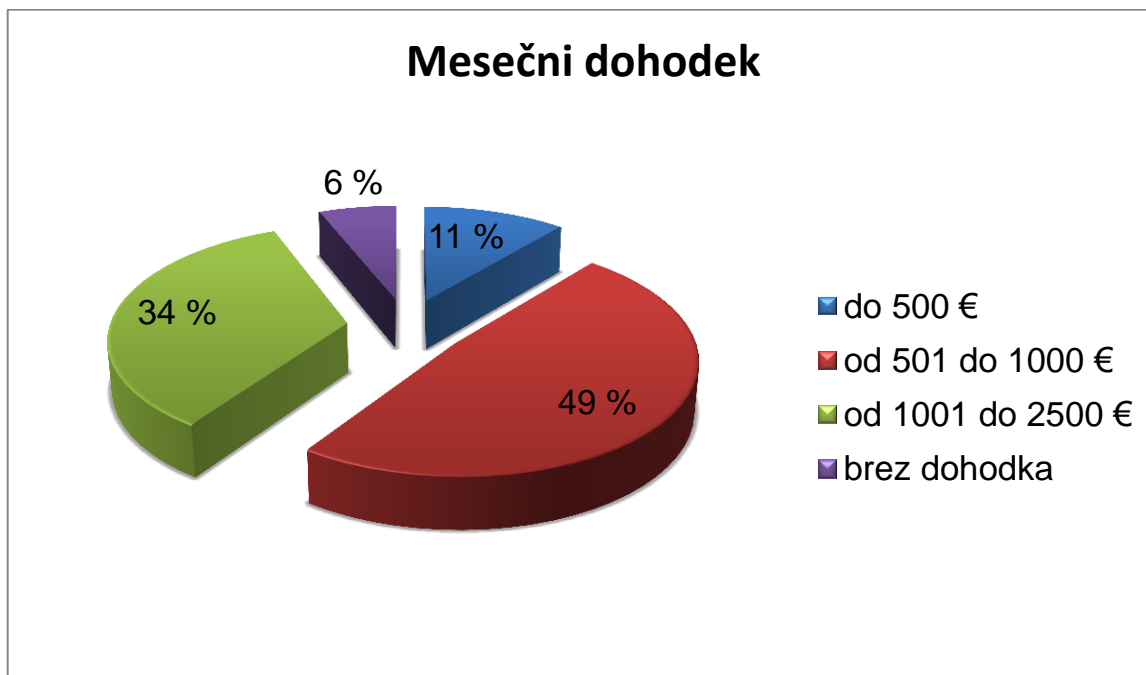
Večina udeležin v vprašalniku je trenutno zaposlenih, kar 9 odstotkov je brezposelnih, preostali udeleženci ankete pa so še šolajoči.

5. Mesečni dohodek

	Odgovori	Odgovori v %
Do 500 €	7	11 %
Od 501 do 1000 €	31	48 %
Od 1001 do 2500 €	22	34 %
Nad 2501 €	0	0 %
Brez dohodka	4	6 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 5: Mesečni dohodek

Graf 6: Mesečni dohodek

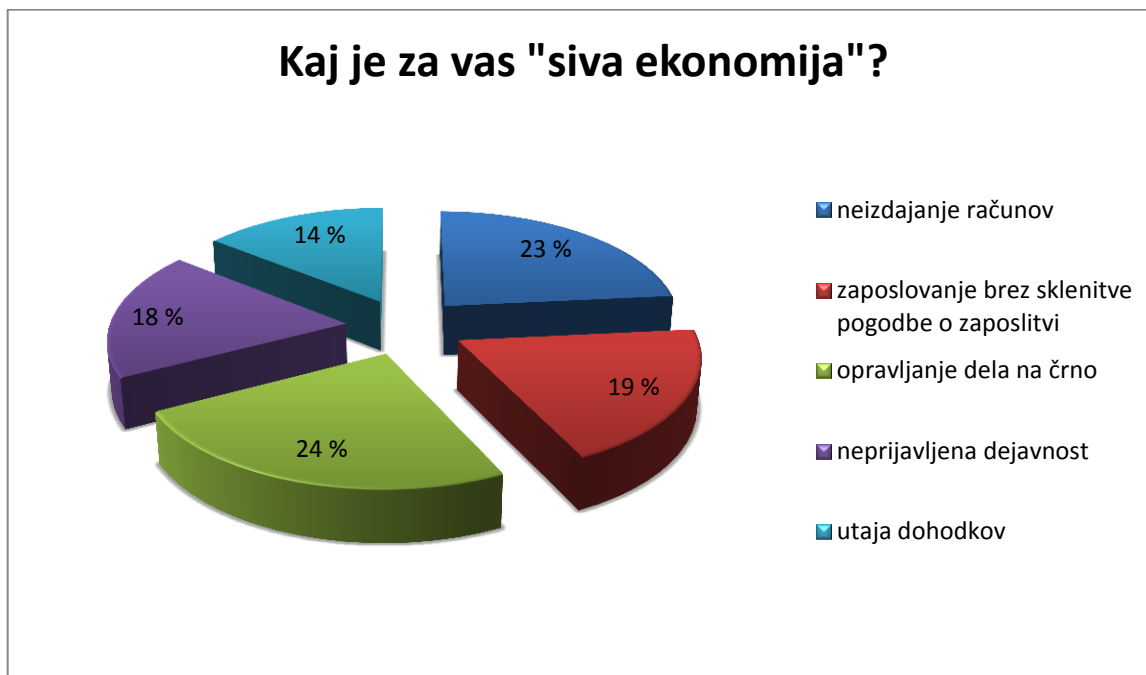
Mesečni dohodek skoraj polovice anketiranih znaša nekje med 501 in 1000 €, višje prejemke ima 34 odstotkov anketirancev. Višina mesečnih dohodkov desetine anketiranih sega le do 500 €, najmanjši delež anketirancev pa je brez dohodka.

6. Kaj je za vas »siva ekonomija«?

	Odgovori	Odgovori v %
Neizdajanje računov	47	23 %
Zaposlovanje brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi	39	19 %
Opravljanje dela na črno (»fuš«)	49	24 %
Neprijavljena dejavnost	37	18 %
Utaja dohodkov	29	14 %
Ne vem	0	0 %
Skupaj	201	100 %

* opomba: pri vprašanjih z več možnimi odgovori se pojavlja standardni odklon

Tabela 6: Primeri sive ekonomije

Graf 7: Kaj je za vas "siva ekonomija"?

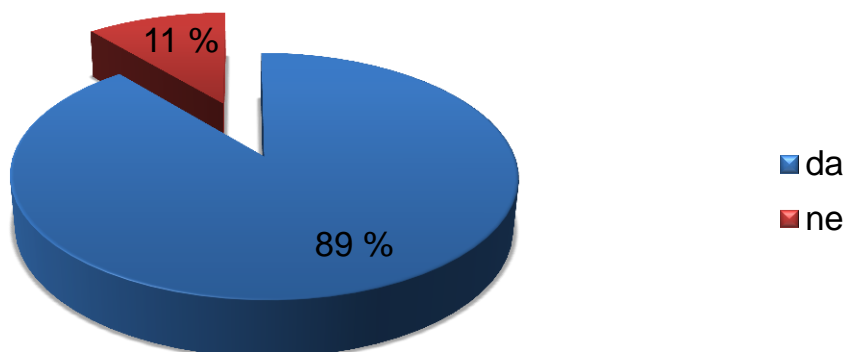
Udeleženci ankete so izjemno dobro seznanjeni s pojmom sive ekonomije. Najpogosteje se pojavljata dva odgovora, in sicer, ko se za opravljeno storitev ne izda račun, ter opravljanje del na črno. Anketiranci si v približno enakem odstotku »sivo ekonomijo« predstavljajo kot zaposlovanje brez predhodne sklenitve pogodbe o zaposlitvi in neprijavljeno dejavnost (npr. avtomehanična dela, ki jih izvajalec nima prijavljenih pri pristojnem organu). V manjši meri udeleženci ankete »sivo ekonomijo« enačijo z utajo dohodkov.

7. Se zavedate, da zaradi sodelovanja pri "sivi ekonomiji" podpirate slabšo rast države ter vplivate na standard prebivalstva (posledično zato država vlaga manj v infrastrukturo, šolstvo ...)?

	Odgovori	Odgovori v %
Da	57	89 %
Ne	7	11 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 7: Sodelovanje pri sivi ekonomiji

Se zavedate, da zaradi sodelovanja pri "sivi ekonomiji" podpirate slabšo rast države ter vplivate na standard prebivalstva (posledično zato država vlaga manj v infrastrukturo, šolstvo ...)?

Graf 8: Se zavedate, da zaradi sodelovanja pri "sivi ekonomiji" podpirate slabšo rast države ter vplivate na standard prebivalstva (posledično zato država vlaga manj v infrastrukturo, šolstvo ...)?

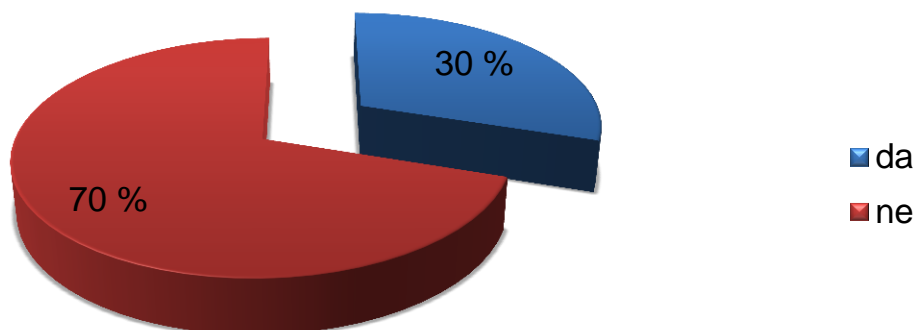
Večina sodelujočih v anketi se zelo dobro zaveda, da s podpiranjem »sive ekonomije« škodijo gospodarski stabilnosti države, kar posledično prizadene rast standarda prebivalstva. Zavedajo se, da pri razmahu sive ekonomije država omeji vlaganja v infrastrukturo, šolstvo, razvoj kulture ...

8. Imate škodni primer iz avtomobilskega zavarovanja pri zavarovalnici – poškodba vozila. Se vam zdi primerno, da prejmete pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine, vendar pa vozila ne popravite?

	Odgovori	Odgovori v %
Da	19	30 %
Ne	45	70 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 8: Primernost pavšalnega izplačila zavarovalnine oziroma odškodnine

Imate škodni primer iz avtomobilskega zavarovanja pri zavarovalnici – poškodba vozila. Se vam zdi primerno, da prejmete pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine, vendar pa vozila ne popravite?

Graf 9: Imate škodni primer iz avtomobilskega zavarovanja pri zavarovalnici – poškodba vozila. Se vam zdi primerno, da prejmete pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine, vendar pa vozila ne popravite?

Iz grafa 9 je razvidno, da se več kot dvema tretjinama anketirancev zdi sporen prejem pavšalnega izplačila odškodnine oziroma zavarovalnice, če vozila ne popravijo. Presenečeni smo bili, da se kar tretjini udeležencev zdi samoumevno, da vozila ne popravijo, vendar pa od zavarovalnice vseeno prejmejo pavšalno izplačilo, saj smo že pri sedmem vprašanju izvedeli, da se dobro zavedajo negativnih posledic »sive ekonomije«.

9. Vozilo popravite pri izvajalcu storitve popravila, ta pa vam po predhodnem dogovoru ne izda računa. Se vam zdi takšen način poslovanja primeren?

	Odgovori	Odgovori v %
Da	7	11 %
Ne	57	89 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 9: Neizdajanje računa za opravljeno storitev

Graf 10: Vozilo popravite pri izvajalcu storitve popravila, ta pa vam po predhodnem dogovoru ne izda računa. Se vam zdi takšen način poslovanja primeren?

Opravljen storitev brez izdanega računa pri popravilu vozila se večini anketirancev ne zdi primerna. Menimo, da se v tem primeru bolj zavedajo, da gre za povzročanje »sive ekonomije«, kot pa pri pavšalnem izplačilu brez popravila vozila.

10. Zavarovalnica ukine možnost obračuna škode pavšalno (po ocenitvi) za vozila, pri katerih je smotrno popravilo, ter vam ponudi popravilo vozila pri uradnem servisu, ki vam za to storitev izda račun. Označite dejstva, s katerimi se strinjate.

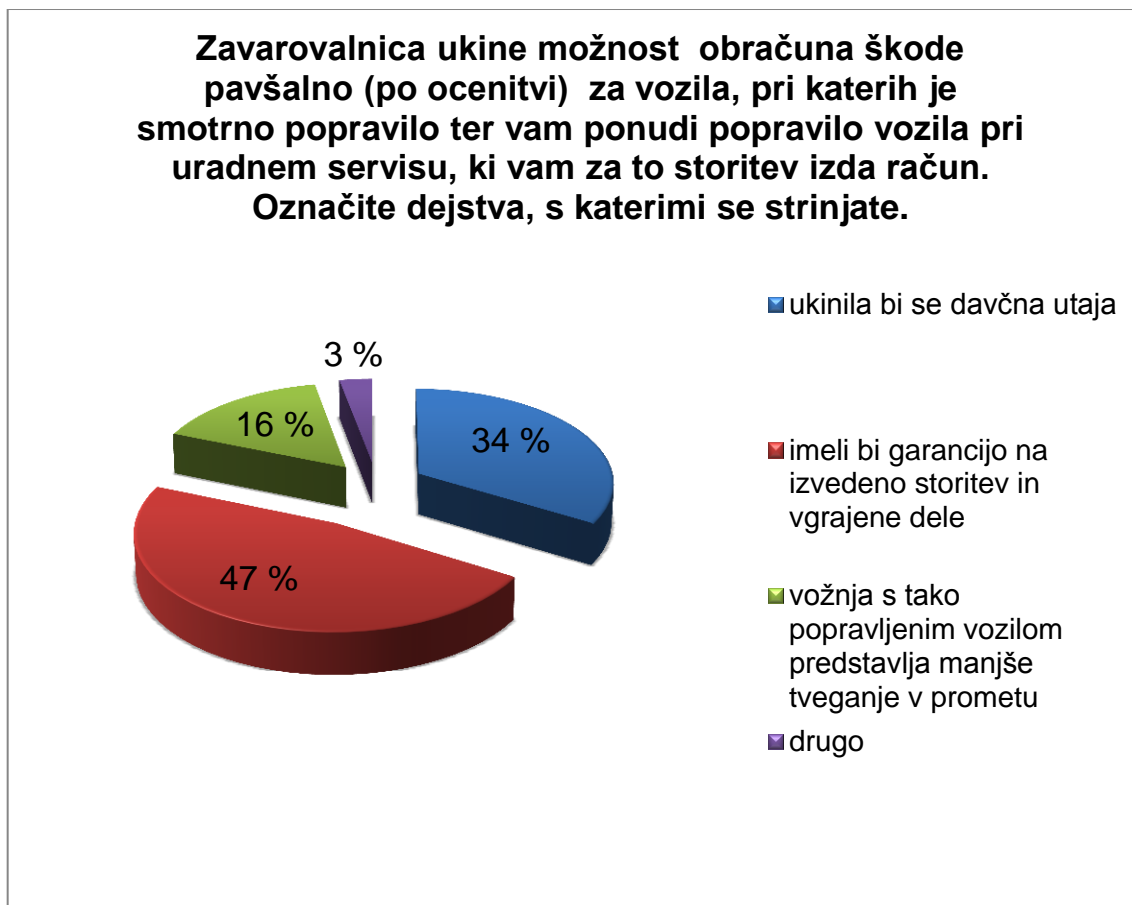
	Odgovori	Odgovori v %
Ukinila bi se davčna utaja	36	34 %
Imeli bi garancijo na izvedeno storitev in vgrajene dele	51	48 %
Vožnja s tako popravljenim vozilom predstavlja manjše tveganje v prometu	17	16 %
Drugo	3	3 %
Skupaj	107	100 %

*Drugo:

- manjših prask niti ne popravim

- ukinila bi se davčna utaja in obenem bi imeli garancijo na izvedeno storitev in vgrajene dele
- zavarovalnina je gospodarsko nadomestilo za povzročeno škodo

Tabela 10: Posledice ukinitve pavšalnega izplačila zavarovalnine oziroma odškodnine

Graf 11: Zavarovalnica ukine možnost obračuna škode pavšalno (po ocenitvi) za vozila, pri katerih je smotrno popravilo, ter vam ponudi popravilo vozila pri uradnem servisu, ki vam za to storitev izda račun. Označite dejstva, s katerimi se strinjate.

Če zavarovalnica ukine pavšalno izplačilo, bi bila skoraj polovica udeležencev zadovoljna s pridobitvijo garancije na izvedeno storitev in izvedene dele (pogoj je izdan račun). Dobra tretjina se strinja z dejstvom, da bi se ukinila davčna utaja (z izdajanjem računov namesto pavšalnih izplačil). Le manjše število anketirancev se zaveda dejstva, da vožnja s tako popravljenim vozilom predstavlja manjše tveganje v prometu. Zelo majhen delež anketirancev je odgovoril, da manjših prask ne popravljajo ter da je zavarovalnina nadomestilo za povzročeno škodo.

11. Ali bi zamenjali zavarovalnico, če vaša zavarovalnica ukine pavšalno izplačilo zavarovalnin oz. odškodnin za poškodovana vozila?

	Odgovori	Odgovori v %
Da	28	44 %
Ne	36	56 %
Skupaj	64	100 %

Tabela 11: Zamenjava zavarovalnice

Graf 12: Ali bi zamenjali zavarovalnico, če vaša zavarovalnica ukine pavšalno izplačilo zavarovalnin oz. odškodnin za poškodovana vozila?

Več kot polovica udeležencev ankete ne bi zamenjala zavarovalnice ob ukinitvi pavšalnega izplačila, vendar pa je zaskrbljujoče dejstvo, da bi skoraj 44 % udeležencev ankete to storilo.

7 ZAKLJUČEK

Iz naše raziskave je razvidno, da v naši družbi obstaja problematika »sive ekonomije«. O tem smo se pričeli tudi z odgovori anketirancev.

Ravno tako smo ugotovili, da ima zavarovalnica velik vpliv na pojav »sive ekonomije«, ki ga lahko z določenimi ukrepi omeji. Iz pridobljenih podatkov in anketne raziskave sklepamo, da so ljudje zelo dobro seznanjeni s pojmom »siva ekonomija«.

Moteče pa je dejstvo, da se kar tretjini udeležencev v anketi zdi pavšalno izplačilo primerno, čeprav svojega vozila ne bi popravili, poleg tega pa bi nekaj manj kot polovica anketiranih zamenjalo svojo zavarovalnico, če bi ta ukinila pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine. Ljudem je treba podati smernice za pravilno in zakonito ravnanje v primeru poškodovanja vozila v prometnih nezgodah.

Zavarovalnice morajo seznanjati ljudi s problemi »sive ekonomije«, ki so del zavarovalništva. Morale bi predstaviti negativne posledice omenjenega pojava in najti uspešne načine, ki bi ljudi odvrgle od poseganja po takem ravnanju.

Za rešitev opisane tematike ne zadostuje samo pobuda zavarovalnic, temveč bi se v to zgodbo moralo vključiti tako Slovensko zavarovalno združenje kakor tudi Davčna uprava RS, ki bi na podlagi ustrezne zakonodaje ob uporabi informacijske tehnologije spremljalo in nadziralo izplačila zavarovalnin oziroma odškodnin materialnih škod. V to je treba vključiti vse zavarovalnice, ki delujejo na slovenskem trgu.

V zaključku naloge lahko potrdimo dejstvo, da se je »siva ekonomija« tako kot v vse pore družbenega dogajanja zažrla tudi v zavarovaništvo. Dokler ne bomo razblinili misli, da je delček ugodne »sive ekonomije« nepomemben in praktično v celoti ne pomeni nič, bomo vsi izgubljali in se te nelojalne konkurence ne bomo nikoli znebili. Začeti je treba pri sebi. Začnimo.

VIRI IN LITERATURA

Knjige:

- Boncelj, J. (1983). *Zavarovalna ekonomika*. Maribor: Obzorja.
- Nastav, B. (2009). *Prikrita proizvodnja: siva ekonomija v Sloveniji*. Koper: Fakulteta za management.
- Omerzu, B. (2000). *Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno s strokovnim predgovorom*. Radovljica: Skriptorij KA (zbirka Jus).
- *Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilskega kaska PG-aka/11-7*
- Šker, T. (2010). *Osnove zavarovalništva*. Ljubljana: Zavod IRC.
- Škufca, F. (2003). *Zavarovalstvo na Slovenskem*. Ljubljana: Pegaz International.

Spletne strani:

- *Avtomobilska asistenca AXA*. (2011). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.zav-mb.si/avto/avtomobilska-asistenca-axa/>.
- *Avtomobilska asistenca*. (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilska_asistenca.
- *Avto asistenca*. (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avto-asistenca>.
- *Avtomobilska odgovornost*. (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova: http://triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilsk_a_odgovornost_ao.
- *Avtomobilska odgovornost pri Adriatic Slovenici d.d.* (2014) Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova

<http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrstehttp://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/kasko-zavarovanje-vozilate-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avtomobilska-odgovornost-ao.>

- *AO plus – zavarovanje voznika.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/ao_plus_za_varovanje_voznika.
- *Avtomobilski kasko.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/avtomobilski_kasko.
- *Avto odškodninska asistenca.* (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/avto-odskodninska-asistenca>.
- *Avtomobilsko zavarovanje voznik AO+.* (2011). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.zav-mb.si/avto/avtomobilsko-zavarovanje-voznika-ao/>.
- *Družinsko avto zavarovanje.* (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/druzinsko-avto-zavarovanje>.
- *Kasko karambol.* (2014.) Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/kasko-karambol.
- *Kasko zavarovanje pri Adriatic Slovenici d.d..* (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/kasko-zavarovanje-vozila>.
- *Kasko zavarovanje avtomobila pri ZM.* (2011). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.zav-mb.si/avto/kasko-zavarovanje-avtomobila/>.
- *Letno poročilo Zavarovalnice Maribor za leto 2013.* (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova http://www.zav-mb.si/uploads/media/Letno_porocilo_ZM_za_2013.pdf.

- *Letno poročilo Skupine Triglav 2013.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.eu/4f7b459b-8175-4f4c-af63-cfe831463061/Letno+porocilo+Skupine+Triglav+2013.pdf?MOD=AJPERES&C ONVERT_TO=url&CACHEID=4f7b459b-8175-4f4c-af63-cfe831463061.
- *Mini kasko AS.* (2014). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.adriatic-slovenica.si/za-fizicne-osebe/vrste-zavarovanj/vozila/motorna-vozila/mini-kasko-as>.
- *Nezgodno zavarovalnje voznikov in potnikov.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/nezgodno_zavarovanje_voznikov_in_potnikov.
- *O Zavarovalnici Triglav, d.d.* (2014). Pridobljeno 14. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.eu/sl/o_skupini/zavarovalnica_triglav.
- *Poslovanje Zavarovalnice Maribor.* (2011). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.zav-mb.si/o-podjetju/poslovanje/>.
- *Predstavitev družbe Adriatic Slovenice.* (2012). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://lp2012.adriatic-slovenica.si/sl/report/porocila/2-predstavitev-druzbe/21-druzba-adriatic-slovenica-d-d>.
- *Projekt siva ekonomija.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.durs.gov.si/si/storitve/davcni_nadzor/podrocja_dela_in_rezultati/projekti_ciljno_usmerjeni_davcni_nadzori/projekt_siva_ekonomija/.
- *Zavarovanje pravne zaščite.* (2014). Pridobljeno 12. 5. 2014 z naslova http://www.triglav.si/zavarovanja/posamezniki/avtomobilska_zavarovanja/zavarovanje_pravne_zascite.
- *Zavarovanje avtomobilske odgovornosti pri ZM.* (2011). Pridobljeno 27. 5. 2014 z naslova <http://www.zav-mb.si/avto/zavarovanje-avtomobilske-odgovornosti/>.

PRILOGA

Neizpolnjen anketni vprašalnik

Vpliv zavarovalnice na sivo ekonomijo

Spoštovani,

sem študentka Višje šole B&B, smer ekonomist, in pripravljam diplomsko nalogo z naslovom *Vpliv zavarovalnice na "sivo ekonomijo"*. Za izvedbo praktičnega dela v diplomski nalogi potrebujem vašo pomoč, in sicer izpolnitev spodnje ankete. Vsi odgovori so anonimni in služijo izključno za mojo raziskavo v diplomski nalogi. Za vašo pomoč se vam iskreno zahvaljujem.

Stanislava Čosič Izlakar

1. Spol

- Moški
 Ženski

2. V katero starostno skupino spadate?

- do 20 let
 21–40 let
 41–60 let
 61 let ali več

3. Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?

- osnovna šola
 poklicna šola
 srednja šola
 višja šola

- visoka šola
- Drugo:

4. Kakšen je vaš trenutni status?

- Šolajoči
- Brezposelni
- zaposleni
- upokojen

5. Mesečni dohodek

- do 500 €
- od 501 do 1000 €
- od 1001 do 2500 €
- nad 2501 €
- brez dohodka

6. Kaj je za vas "siva ekonomija"?

Možnih je več odgovorov.

- Neizdajanje računov
- Zaposlovanje brez sklenitve pogodbe o zaposlitvi
- Opravljanje dela na črno ("fuš")
- Neprijavljena dejavnost
- Utaja dohodkov
- Ne vem

7. Se zavedate, da zaradi sodelovanja pri "sivi ekonomiji" podpirate slabšo rast države ter vplivate na standard prebivalstva (posledično zato država vlaga manj v infrastrukturo, šolstvo ...)?

- da
- ne

8. Imate škodni primer iz avtomobilskega zavarovanja pri zavarovalnici – poškodba vozila. Se vam zdi primerno, da prejmete pavšalno izplačilo odškodnine oziroma zavarovalnine, vendar pa vozila ne popravite?

- da
 ne

9. Vozilo popravite pri izvajalcu storitve popravila, ta pa vam po predhodnem dogovoru ne izda računa. Se vam zdi takšen način poslovanja primeren?

- da
 ne

10. Zavarovalnica ukine možnost obračuna škode pavšalno (po ocenitvi) za vozila, pri katerih je smotrno popravilo, ter vam ponudi popravilo vozila pri uradnem servisu, ki vam za to storitev izda račun. Označite dejstva, s katerimi se strinjate.

Možnih je več odgovorov

- Ukinila bi se davčna utaja
 Imeli bi garancijo na izvedeno storitev in vgrajene dele
 Vožnja s tako popravljenim vozilom predstavlja manjše tveganje v prometu
 Drugo:

11. Ali bi zamenjali zavarovalnico v primeru, da vaša zavarovalnica ukine pavšalno izplačilo zavarovalnin oz. odškodnin za poškodovana vozila?

- da
 ne